Kommissionens tillkännagivande om vägledning för medlemsstaterna vid uppdateringen av de nationella energi- och klimatplanerna för 2021–2030

(2022/C 495/02)

På grund av de rekordhöga energipriserna sedan andra halvåret 2021, som förvärrats av Rysslands omotiverade och rättsstridiga militära angrepp mot Ukraina, är det ytterst angeläget att påskynda genomförandet av den europeiska gröna given och stärka energiunionens motståndskraft genom att påskynda övergången till ren energi och avskaffa vårt beroende av fossila bränslen från Ryssland. Samtidigt har den senaste tidens extrema väderförhållanden inneburit ytterligare påfrestningar på energiförsörjningen och påverkat skördar, inlandssjöfart och medborgarnas välbefinnande, vilket tjänar som en tydlig varning om behovet av att anpassa oss efter klimatförändringarnas effekter.

Denna utveckling understryker vikten av en integrerad planering av energi- och klimatpolitiken. En stark energiunion och samordnade klimatåtgärder är i dag, mer än någonsin, förutsättningar för solidaritet, välstånd och hållbarhet inom Europeiska unionen. För att snabbt förbättra energitryggheten och påskynda övergången till klimatneutralitet på ett rättvist sätt måste medlemsstaterna och Europeiska unionen dra nytta av styrkan hos det styrningssystem som upprättats på europeisk nivå.

Genom förordningen om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder (*styrningsförordningen*) [1] **inrättas ett flexibelt men robust styrningssystem för transparent och ömsesidigt förstärkande samarbete** mellan EU-medlemsstaterna och Europeiska kommissionen. På så sätt säkerställs ett enhetligt tillvägagångssätt mellan energi- och klimatpolitiken och samordnade åtgärder i alla medlemsstater.

De nationella energi- och klimatplanerna (nedan kallade *nationella planer*) är det främsta verktyget för strategisk planering inom ramen för styrningsförordningen. De nationella planerna innebär förutsägbarhet för investeringar på kort, medellång och lång sikt, särskilt i ovissa tider, och är avgörande för att mobilisera de enorma investeringar som behövs för att uppnå det gemensamma målet om klimatneutralitet och åstadkomma en rättvis övergång, samtidigt som energitryggheten och överkomliga energipriser bevaras. De underlättar för medlemsstaterna att tillsammans uppnå energi- och klimatmålen i den europeiska gröna given, den europeiska klimatlagen [2] och 55 %-paketet med förslag [3] på bland annat högre ambitioner om energieffektivitet och förnybar energi, samt EU:s internationella åtaganden inom ramen för Parisavtalet.

De nationella planerna spelar även en central roll när det gäller att genomföra planen REPowerEU [4]**, i ljuset av de allt större utmaningarna för en mer motståndskraftig energiunion**. Sedan energipriserna började stiga i mitten av 2021 har EU vidtagit omfattande och anpassade krisinsatser för att hantera den energikris som uppstått till följd av den senaste tidens geopolitiska utveckling. Detta kommer att påverka energiunionens utformning fram till 2030 och framåt. De nationella planerna måste innehålla förutsättningar för att tackla de kritiska utmaningarna när det gäller energitrygghet och överkomliga energipriser. Detta inbegriper behovet av att skyndsamt diversifiera energiförsörjningen och ta fram en konsekvent tidsplan för gaslagring [5]. Man bör även beakta minskningen av efterfrågan [6] och krisinterventioner för att hantera de höga energipriserna och öka solidariteten [7].

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder (*styrningsförordningen*) (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

[3] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *55 %-paketet ("Fit for 55"): nå EU:s klimatmål 2030 för klimatneutralitet*, COM(2021) 550 final, paketet om vätgas och koldioxidsnål gas: COM(2021) 803 och COM(2021) 804.

[4] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Planen REPowerEU*, av den 18 maj 2022, COM(2022) 230 final.

[5] Efter antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032 av den 29 juni 2022 om ändring av förordningarna (EU) 2017/1938 och (EG) nr 715/2009 vad gäller gaslagring (OJ L 173, 30.6.2022, p. 17).

[6] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Spara gas för en trygg vinter*, COM(2022) 360 final samt rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna (OJ L 261 I, 7.10.2022, p. 1).

[7] Förslag till rådets förordning, *Ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, utbyte av gas över gränserna och tillförlitliga prisriktvärden*, COM(2022) 549 final.

Medlemsstaterna ska uppdatera sina nationella planer för 2021–2030 senast i juni 2023 (utkast) respektive juni 2024 (slutliga planer) ([8]). Med tanke på den markanta utvecklingen av de politiska och geopolitiska omständigheterna när det gäller energi och klimat sedan de ursprungliga nationella planerna togs fram under 2019–2020 bör uppdateringarna inriktas på behovet av mer ambitiösa klimatåtgärder, en snabbare övergång till ren energi samt en ökad energitrygghet. De uppdaterade nationella planerna bör göra det möjligt för EU att röra sig mot en mer motståndskraftig och hållbar energiunion, bland annat genom att skyndsamt minska beroendet av fossila bränslen från Ryssland, utan att någon lämnas utanför.

Detta dokument innehåller vägledning för medlemsstaterna avseende förfarandet för och omfattningen av utarbetandet av utkast till och slutliga uppdaterade nationella planer, bland annat genom fastställandet av goda metoder och en översikt över följderna av den senaste tidens politiska och geopolitiska utveckling, inom styrningsförordningens rättsliga ram, i synnerhet dess bilaga I ([9]).

Vid arbetet med att ta fram denna vägledning har kommissionen samarbetat fullt ut med medlemsstaterna på teknisk nivå och samrått med de berörda parterna. Samråd har skett via externa evenemang, bilaterala kontakter och ett särskilt seminarium för berörda parter som hölls den 8 september 2022 ([10]). Denna vägledning bör betraktas som en aspekt av det fortsatta utbytet och samarbetet under hela förfarandet.

Ruta 1: Principer och goda metoder för uppdatering av nationella energi- och klimatplaner

- **Höj ambitionsnivån för att påskynda den gröna övergången till klimatneutralitet och förstärka energisystemets motståndskraft i enlighet med klimatlagen, 55 %-paketet och REPowerEU**. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot förnybar energi, energieffektivitet, energitrygghet och minskade växthusgasutsläpp.
- Stärk planeringen inom den nationella planen för att säkerställa en **rättvis och rimlig** övergång, mildra de **sociala och sysselsättningsrelaterade konsekvenserna**, hantera **brist på arbetskraft och kompetens**, minska **energifattigdomen** samt säkerställa **tillgång till grundläggande tjänster för alla** till ett rimligt pris.
- Fastställ nationella målsättningar och mål, bland annat när det gäller finansiering, med **tydliga handlingsplaner fram till 2030 och 2050, i enlighet med de långsiktiga nationella strategierna**.
- **Integrera anpassningsmålen** och införliva dessa där det är relevant i de uppdaterade nationella planernas fem dimensioner.
- Sätt upp **målsättningar och mål för att minska metanutsläpp** och integrera **mer ambitiösa mål** samt åtgärder för begränsning och anpassning i sektorerna för **markanvändning, skogsbruk och jordbruk** när det gäller koldioxidutsläpp och andra utsläpp samt koldioxidupptag.
- **Dra nytta av samverkanseffekter mellan energiagendan och den digitala agendan** för att påbörja digitaliseringen av energisystemet.
- **Förbättra dimensionen ”forskning, innovation och konkurrenskraft”**, i synnerhet med specifika mål och målsättningar och integrering av produktionskapaciteten och kompetensutvecklingen för att påskynda övergången till ren energi.
- **Inled ett brett och öppet samråd** med det civila samhället, lokala myndigheter, sociala partner och berörda parter inom sektorn i ett tidigt skede.
- **Stärk det regionala samarbetet som en integrerad del av de nationella planerna**, i synnerhet när det gäller dimensionen ”energitrygghet”, för att fastställa konsekvent politik och djupgående solidaritet.
- **Utforska synergieffekter** mellan de olika målsättningarna, målen och bidragen samt styrmedlen och åtgärderna inom ramen för **energiunionens fem dimensioner** ([11]).
- **Dra lärdomar från de ursprungliga nationella planerna**, kommissionens bedömning av dem samt deras genomförandestatus för att upptäcka brister och områden som kan förbättras för högre ambitionsnivå och bättre resultat.

([8]) Se artikel 14 och kraven i kapitel 2 och bilaga I till styrningsförordningen.

([9]) Endast Europeiska unionens domstol har behörighet att tolka EU-rätten med avgörande verkan.

([10]) Seminarium för berörda parter om uppdateringen av de nationella energi- och klimatplanerna | Europeiska kommissionen (europa.eu).

([11]) Energiunionens fem dimensioner, som anges i artikel 1.2 i styrningsförordningen, är nära förbundna och ömsesidigt förstärkande: energitrygghet, den inre energimarknaden, energieffektivitet, minskade växthusgasutsläpp samt forskning, innovation och konkurrenskraft.

— **Säkerställ samstämmighet med andra planeringsinstrument** och införliva relevanta styrmedel, åtgärder och investeringar i de uppdaterade nationella planerna ([12]).

— Ta fram en **omfattande, uppdaterad och detaljerad analytisk grund** med hänsyn till effekterna på ekonomi, sysselsättning, sociala aspekter, forskning, innovation, konkurrenskraft och miljö samt bidragen till den cirkulära ekonomin.

— **Utarbeta en detaljerad finansieringsplan med uppgifter om de investeringar som behövs för var och en av de fem dimensionerna** genom kostnadseffektiv användning av stöd från den offentliga budgeten och mobilisering av privata investeringar, bland annat via finansieringsinstrument och innovativa finansieringssystem.

— Ta hänsyn till och säkerställ samstämmighet med de **landsspecifika rekommendationer** som utfärdats inom ramen för den **europeiska planeringsterminen**.

1 Beaktande av det nya rättsliga, socioekonomiska, politiska och geopolitiska sammanhanget

I detta avsnitt beskrivs hur de betydande förändringarna sedan 2019 när det gäller den rättsliga, socioekonomiska och geopolitiska ramen för energi- och klimatpolitiken påverkar uppdateringen av de nationella planerna avseende ambitionsnivå och omfattning. Detta kompletteras med en förteckning över referenser i tabell 1, med en sammanfattning av huvudsakliga målsättningar, mål och bidrag samt de styrmedel och åtgärder som behövs för att uppnå dem i lagstiftning, strategier och förslag. Medlemsstaterna uppmanas att införliva dessa referenser i sina utkast till uppdaterade nationella planer. De slutliga uppdaterade planerna bör ta hänsyn till alla betydelsefulla förändringar av det ständigt skiftande rättsliga, socioekonomiska och geopolitiska sammanhanget, och de rekommendationer som kommissionen utfärdat utifrån utkastet måste övervägas noggrant ([13]).

1.1 *Högre ambitionsnivå vad gäller klimatneutralitet fram till 2030*

Den europeiska gröna given har utgjort en stark drivkraft när det gäller att höja ambitionsnivån för energi och klimat, **utan att någon lämnas utanför.** I och med den europeiska klimatlagen är målet om att uppnå klimatneutralitet på EU-nivå senast 2050 och minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % till 2030 jämfört med 1990 numera rättsligt bindande. Dessa målsättningar är avsevärt strängare än de som medlemsstaterna utgick ifrån när de tog fram sina ursprungliga nationella planer ([14]).

För att uppnå ambitionen i den europeiska klimatlagen uppgraderas ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 genom 55 %-paketet. Det är nödvändigt att uppmana medlemsstaterna att uppdatera målen och målsättningarna i de ursprungliga nationella planerna samt de styrmedel och åtgärder som behövs för att uppnå dem, i synnerhet i dimensionerna ”minskade växthusgasutsläpp” (inbegripet förnybar energi), ”energieffektivitet” samt ”den inre energimarknaden”.

Samtidigt, och för att kunna tillämpa den höjda ambitionsnivån, har även viktiga europeiska energi- och klimatstrategier antagits, i synnerhet när det gäller integrering av energisystem ([15]), vätgas ([16]), havsbaserad energi ([17]), förnybar solenergi ([18]), anpassning till klimatförändringar ([19]), hållbara kretslopp för kol ([20]) samt EU:s handlingsplan för digitalisering av energisystemet ([21]). Även andra relevanta strategier, närmare bestämt om nollföroreningen ([22]), biologisk mångfald ([23]), skogar ([24]) samt hållbar och smart mobilitet ([25]), har lagts fram av kommissionen för att bidra till uppnåendet av dessa klimat- och energimål.

([12]) . Se avsnitt 3.4.
([13]) Enligt artikel 9.2 i styrningsförordningen ska kommissionen bedöma utkasten till de uppdaterade nationella planerna senast sex månader före utgången av fristen för överlämnande av de slutliga planerna.
([14]) Artikel 2.11 i styrningsförordningen.
([15]) *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet*, COM(2020) 2999 final.
([16]) *En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa*, COM(2020) 301.
([17]) *En EU-strategi för [att] utnyttja potentialen i havsbaserad förnybar energi för en klimatneutral framtid*, COM(2020) 741.
([18]) *En EU-strategi för solenergi*, COM(2022) 221.
([19]) *Att bygga upp ett klimateresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning*, COM(2021) 82 final.
([20]) *Hållbara kretslopp för kol*, COM(2021) 800 final.
([21]) *Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan*, COM(2022) 552.
([22]) *Vägen till en frisk planet för alla EU-handlingsplan: Med sikte på nollföroreningen av luft, vatten och mark*, COM(2021) 400.
([23]) *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*, COM(2020) 380.
([24]) *Ny EU-skogsstrategi för 2030*, COM(2021) 572.
([25]) *Strategi för hållbar och smart mobilitet*, COM(2020) 789 final.

Tidigare i år offentliggjordes planen REPowerEU med särskilda åtgärder för att minska EU:s beroende av energi från ryska fossila bränslen och påskynda genomförandet av den europeiska gröna given med nya åtgärder, med utgångspunkt i 55 %-paketet. Målet med planen är säkrare och hållbarare energi till ett mer överkomligt pris samt att skapa ett mer motståndskraftigt energisystem och en verklig energiunion. Inom ramen för denna plan uppmanade kommissionen parlamentet och rådet att höja ambitionsnivån i energieffektivitetsdirektivet och direktivet om förnybar energi. I och med genomförandet av planen REPowerEU påskyndas införandet av alternativ till naturgas och förnybara energikällor, i synnerhet hållbar biometan, förnybar vätgas, solpaneler och havsbaserad vindenergi, och strukturella energieffektivitetsåtgärder på medellång till lång sikt införs.

Utkasten till de uppdaterade nationella planerna bör återspegla denna höjda ambitionsnivå. Medlemsstaterna bör till fullo införliva de nya, reviderade energi- och klimatmålen som fastställs i föreslagna 55 %-paketet och planen REPowerEU ([26]), trots att lagstiftningsförfarandet ännu inte slutförts. Medlemsstaterna bör redan nu beakta de föreslagna ambitiösare nationella målen i förordningen om ansvarsfördelning och förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF). I bägge dessa akter godkände medlagstiftarna den av kommissionen föreslagna ambitionsnivån. Medlemsstaterna bör även beakta de nya målen inom ramen för det omarbetade energieffektivitetsdirektivet och det nya direktivet om förnybar energi.

Sedan de ursprungliga nationella planerna togs fram har medlemsstaterna även arbetat på sina egna nationella långsiktiga strategier i linjemed styrningsförordningen. Enligt styrningsförordningen **ska de uppdaterade nationella planerna vara förenliga med dessa långsiktiga strategier samt med det klimatneutralitetsmål som anges i den europeiska klimatlagen.**

De uppdaterade planerna bör även införliva de internationella utvecklingarna i samband med Parisavtalet, i synnerhet den process som påbörjats av klimatpakten i Glasgow för att höja ambitionsnivån när det gäller utsläppsminskningar ([27]). Detta omfattar flera beslut som rör energi- och klimatplaneringen, bland annat avvecklingen av kolkraft, utfasningen av subventioner för fossila bränslen samt övervägandet av ytterligare åtgärder för att minska andra utsläpp än koldioxidutsläpp, inbegripet metangasutsläpp, fram till 2030.

1.2 *Ökad energitrygghet och mer överkomliga priser, mot en mer motståndskraftig energiunion*

De uppdaterade nationella planerna måste omfatta stärkt beredskap och förbättrade åtgärder inom EU för att uppnå en gemensam energitrygghet. Den senaste tidens geopolitiska situation har medfört en rekordstor höjning av energipriserna i grossist- och slutkundsledet, med skillnader på som mest 360 % respektive 55 % jämfört med föregående år (augusti 2022). Dessa extrema prissvängningar på energimarknaden berör alla medlemsstater och påverkar hushållens köpkraft och ekonomins konkurrenskraft. Samtidigt innebär situationen ett ökat tryck på europeisk energitrygghet.

De uppdaterade nationella planerna bör införliva åtgärder som utgår från planen REPowerEU för att på lång sikt omvandla energisystemet i grunden.

Enligt den nya förordningen om gaslagring ([28]) ska medlemsstaterna förstärka planeringen av sin energitrygghet. Det är av yttersta vikt att diversifiera energiförsörjningen genom att undersöka nya alternativ för energiimport, bland annat för kärnbränslen och alternativ till fossila bränslen. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till försörjningstryggheten när de överväger energimixen i de uppdaterade nationella planerna.

Medlemsstaterna uppmuntras även att ta hänsyn till framsteg och planering när det gäller infrastrukturprojekt som bedöms ha betydelse för att uppnå målen i den europeiska gröna given och planen REPowerEU. Det transeuropeiska energinätet ([29]) och projekt av gemensamt intresse har bidragit till att göra våra energimarknader tryggare, bättre integrerade och mer konkurrenskraftiga. Den femte förteckningen över projekt av gemensamt intresse ([30]) och den begränsade ytterligare infrastruktur som beskrivs i bilaga 3 till planen REPowerEU ska bidra till att åtgärda de återstående flaskhalsarna i näten samt ytterligare diversifiera gasresurserna och

([26]) Förordning (EU) 2022/1032.
([27]) Beslut 1/CMA.3.
([28]) Förordning (EU) 2022/1032.
([29]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (OJ L 152, 3.6.2022, p. 45).
([30]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/564 av den 19 november 2021 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 vad gäller unionens förteckning över projekt av gemensamt intresse (OJ L 109, 8.4.2022, p. 14).

transportvägarna för gas, förstärka elnäten på land och bidra till att eftersträva ambitiösa mål för förnybara energikällor till havs i alla europeiska havsområden. Samtidigt bör infrastrukturprojekt inte leda till en inlåsning i fossila bränslen och icke återvinnbara tillgångar som bromsar den långsiktiga omställningen till en klimatneutral ekonomi.

Medlemsstaterna bör dessutom utnyttja potentialen i den omedelbara reaktionen på energikrisen till fullo för att befästa dimensionen ”energitrygghet” i de nationella planerna.

De uppdaterade nationella planerna bör införliva meddelandet *Spara gas för en trygg vinter* ([31]) och rådets förordning om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas ([32]), där förberedande åtgärder fastställs inför potentiella avbrott i gasförsörjningen. Dessa kortsiktiga åtgärder syftar till att förstärka EU:s gemensamma beredskap, i en anda av solidaritet. De åtgärder som antagits inom denna ram är sammanlänkade med planen REPowerEU, och i synnerhet meddelandet *EU:s plan för energibesparing*.

Kommissionen lade även fram omedelbara åtgärder för att tackla ökningen av energipriserna. Den 6 oktober 2022 antog rådet krisåtgärder för att tackla de höga energipriserna ([33]). Minskad efterfrågan på el under höglasttid, i kombination med tillräckligt stöd till slutkonsumenterna, till följd av intäktstaket för inframarginell teknik och solidaritetsbidraget, bidrar till tryggad energi till ett mer överkomligt pris under de kommande månaderna. Den 18 oktober 2022 lade kommissionen fram ytterligare krisförslag för att bromsa energipriserna och säkerställa mer solidaritet avseende beredskapen ([34]).

Solidaritet och gemensamma åtgärder är av central betydelse för de nationella planerna eftersom de påverkar alla medlemsstaters energitrygghet, möjlighet till överkomliga energipriser och, ytterst, EU:s gemensamma motståndskraft.

I de uppdaterade nationella planerna bör krisåtgärderna för att mildra effekterna av de höga energipriserna i) integreras i planeringen på medellång sikt fram till 2030 och ii) överensstämma med energiunionens samtliga fem dimensioner. Samtidigt som syftet är att underlätta för slutkonsumenterna bör dessa åtgärder utformas på så sätt att de inte förvränger de långsiktiga övergripande målen med den europeiska gröna given, däribland målen för minskning av koldioxidutsläpp, nollutsläpp, biologisk mångfald, resurseffektivitet samt energieffektivitet. De måste även vara ekonomiskt hållbara och bör inte äventyra försörjningstryggheten och de rättvisa konkurrensvillkoren på den inre energimarknaden.

Medlemsstaterna bör i sina uppdaterade nationella planer beskriva hur de avser att förmedla fördelarna med billigare förnybara energikällor och koldioxidsnål teknik till konsumenterna. För en total utfasning av fossila bränslen i elsektorn bör medlemsstaterna undersöka incitament för investering i flexibilitet, (smarta) nät, digitala lösningar för elnäten och fast kapacitet. Det förefaller även relevant att säkerställa mer likvida terminsmarknader och att bättre skydda konsumenterna mot alltför stor prisvolatilitet, höga priser och överdrivet risktagande bland leverantörerna. I de nationella planerna bör man även undersöka möjligheterna att effektivisera den gränsöverskridande handeln samtidigt som möjligheten att handla fritt med alla former av el medlemsstaterna emellan säkerställs. Samtidigt arbetar kommissionen intensivt med en djupgående och omfattande reform av elmarknadens utformning.

Medlemsstaterna uppmanas att på bästa sätt utnyttja den integrerade strategin för de nationella planerna och ta vara på alla synergieffekter mellan relevanta dimensioner i planerna. Snabba framsteg i fråga om energilagring, diversifiering av energiförsörjningen och efterfrågeflexibilitet ökar exempelvis energitryggheten och bidrar till att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, öka energieffektiviteten i det övergripande energisystemet samt förbättra integreringen av den inre energimarknaden.

([31]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Spara gas för en trygg vinter,* COM(2022) 360 final.

([32]) Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (OJ L 206, 8.8.2022, p. 1).

([33]) Rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna (OJ L 261 I, 7.10.2022, p. 1).

([34]) Förslag till rådets förordning, *Ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, utbyte av gas över gränserna och tillförlitliga prisriktvärden*, COM(2022) 549 final.

Det regionala samarbetet och tillämpliga forum måste till fullo utnyttjas där så är relevant för att ta fram gemensamma åtgärder och solidaritetsmekanismer som kan garantera alternativa leverantörer, förhindra avbrott samt öka beredskapen och motståndskraften.

Slutligen bör de nationella planerna, i enlighet med planen REPowerEU, stämma överens med EU:s externa energiengagemang ([35]). Medlemsstaterna bör beakta relevanta initiativ och projekt som inletts eller genomförts i enlighet med Global Gateway-strategin ([36]).

Ruta 2: Använda den europeiska planeringsterminen som språngbräda

Enligt styrningsförordningen ska medlemsstaterna beakta de senaste landsspecifika rekommendationer som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen ([37]). I landsrapporterna från 2022 års europeiska planeringstermin[21] fastställs viktiga olösta eller kommande makroekonomiska utmaningar som inte omfattas tillräckligt av de åtaganden som ingåtts genom planerna för återhämtning och resiliens.

Fokus för 2022 års landsspecifika rekommendationer för varje medlemsstat ligger på dessa strukturella utmaningar, inbegripet genomförandet av planen REPowerEU, med vederbörlig hänsyn till social rättvisa i samband med övergången till ren energi ([38]). På området energi- och klimatpolitik är syftet med rekommendationerna främst att minska beroendet av fossila bränslen från Ryssland och fortsätta arbetet med att minska koldioxidutsläppen inom ekonomin. De innehåller uppmaningar om att påskynda utbyggnaden av förnybar energi och nödvändig infrastruktur, ge stöd till den omskolning och kompetenshöjning som behövs, åtgärda arbetskraftsunderskott och kompetensglapp, öka energieffektiviteten samt stärka kapaciteten till sammanlänkningar inom EU. För många av medlemsstaterna rör rekommendationerna även hållbar mobilitet, och för en del av medlemsstaterna avser rekommendationerna miljöaspekter, såsom cirkulär ekonomi.

Vid uppdateringen av de nationella planerna ska medlemsstaterna fullt ut beakta de landsspecifika rekommendationer för 2022 och 2023 som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen. De bör även innehålla information om hur relevanta styrmedel och åtgärder i varje dimension av de uppdaterade nationella planerna bidrar till fullföljandet av de landsspecifika rekommendationerna för energi och klimat.

1.3 *Säkerställa en rättvis omställning*

1.3.1 *Mildra de sociala och sysselsättningsrelaterade konsekvenserna och åstadkomma en rättvis energi- och klimatomställning*

De uppdaterade nationella planerna bör ta bättre hänsyn till de socioekonomiska effekterna än de ursprungliga nationella planerna. Rättvisa och solidaritet är viktiga målsättningar och en integrerad del av den europeiska gröna given, där man konstaterar att ingen individ och ingen plats får lämnas utanför. Att från första början erkänna de socioekonomiska effekterna av energi- och klimatomställningen och skydda hushåll och berörda industrier och arbetstagare genom hela processen är en förutsättning för att tackla dagens energikris och bereda vägen för en rättvis omställning.

I rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet fastställs politiska paket för att uppnå en rättvis grön omställning, och medlemsstaterna uppmanas att till fullo beakta rekommendationen i arbetet med att uppdatera de nationella planerna ([39]). Medlemsstaterna bör i synnerhet ta fram tydliga strategier för att fastställa och mäta energi- och klimatomställningens konsekvenser för samhälle, sysselsättning och kompetens (och eventuella andra fördelningseffekter) och vederbörligen överväga hur dessa utmaningar ska hanteras. I de uppdaterade nationella planerna bör man tydligt prioritera finansieringen av en rättvis övergång, omskolning, kompetenshöjning och stöd till anpassningar på arbetsmarknaden.

Utarbetandet och genomförandet av styrmedel och åtgärder bör göras både på en nivå som omfattar hela samhället och på detaljnivå med fokus på de regioner, industrier och befolkningsgrupper som påverkas mest, i synnerhet de som redan befinner sig i utsatta situationer.

([35]) *EU:s externa energiengagemang i en föränderlig värld,* JOIN(2022) 23 final.
([36]) *Global Gateway*, JOIN(2021) 30 final.
([37]) Artikel 14.5 i förordning (EU) 2018/1999.
([38]) Se bilaga 8 till 2022 års landsrapporter.
([39]) Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (OJ C 243, 27.6.2022, p. 35).

Ruta 3: Viktiga styrmedel och åtgärder för en rättvis omställning för de uppdaterade nationella planerna

— Främja förbättringar av energieffektiviteten, bland annat i sektorn för subventionerade bostäder till ett överkomligt pris. Tillhandahålla ekonomiska incitament och råd till individer, med vederbörlig hänsyn till incitament som delas av ägare och hyresgäster och till utvecklingen av bostadskostnaderna.

— Tillhandahålla individanpassad information och rådgivning till alla konsumenter, särskilt utsatta hushåll, bland annat med hjälp av digitala verktyg, om hur de kan minska energibehovet och sänka sina energikostnader. Rikta in åtgärder för energibesparing på konsumtion och produktion med högt energibehov.

— Öka konsumenternas inflytande genom att förbättra åtkomsten till energi från förnybara energikällor, genom att underlätta tillståndsförfarandena och vidareutveckla möjligheten till självförsörjning via gemenskaper för förnybar energi i kombination med kampanjer med särskilt fokus på utsatta grupper och konsumenter som bor i landsbygdsområden och avlägset belägna områden (dvs. EU:s yttersta randområden ([40])).

— Förebygga utmaningar för hållbar transport, däribland överkomligheten för utsatta hushåll, genom direkta stödåtgärder och genom att bygga ut den infrastruktur som krävs.

— Främja tillgången till sysselsättning av hög kvalitet, i synnerhet genom offentliga arbetsförmedlingar, individanpassat stöd i arbetssökandet och andra aktiva arbetsmarknadsåtgärder (t.ex. kurser, anställnings- och övergångsincitament, riktade och tidsbundna sysselsättningsprogram, stödprogram för lärlingsplatser och praktikplatser av hög kvalitet).

— Främja skapandet av nya arbetstillfällen och företagande inom gröna verksamheter, exempelvis med ekonomiska medel och andra medel, och säkerställa lättillgängligt stöd åt underrepresenterade och utsatta grupper och främja marknadsföringen av kriterierna för miljöutmärkelser för företagare.

— Utrusta människor med rätt kompetens för att få tillgång till anställningar av hög kvalitet och åtgärda bristen på arbetskraft i samband med den gröna och den digitala omställningen, genom att främja 1) inkluderande utbildning, i enlighet med kompetensprognoser och via partnerskap mellan berörda parter, som pakten för kompetens ([41]), 2) system för lärlingsplatser, betalda praktikplatser och jobbskuggning, samt 3) vuxenutbildning för kompetenshöjning och omskolning, exempelvis genom individuella utbildningskonton ([42]), allmänt erkända kurser eller deltagande i EU-pakten för kompetens ([43]).

— Säkerställa en balanserad och jämlik tillgång till utbildning och anställningsmöjligheter på alla nivåer och inom alla sektorer, till exempel genom att minska den nuvarande obalansen mellan könen som hittills har utmärkt energisektorn och studenter inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.

— Säkerställa rättvisa skatte- och förmånssystem och sociala skyddsmekanismer för att stötta de individer och hushåll som påverkas mest, i synnerhet de som befinner sig i utsatta situationer, genom bland annat 1) riktat och tillfälligt direkt inkomststöd som ett komplement till investeringsåtgärderna, 2) en förskjutning av skattebördan från arbetsinkomster mot gröna mål samt 3) tillhandahållande av innovativa system för övergång mellan arbeten för att säkerställa inkomsttrygghet under övergångar på arbetsmarknaden.

([40]) EU har nio yttersta randområden som är belägna i västra Atlanten, Karibien, Amazonas regnskog och Indiska oceanen. Där bor sammanlagt 4,8 miljoner medborgare. De yttersta randområdena består av öar, ögrupper och ett landområde (Franska Guyana) och utgör inte en del av det europeiska kontinentala nätet. Enligt artikel 5.1 e iv i styrningsförordningen ska medlemsstaterna beakta geografiska, miljörelaterade och naturliga begränsningar, inbegripet sådana som rör icke-sammanlänkade områden och regioner, när de fastställer sina mål för förnybar energi.

([41]) https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_sv

([42]) Rådets rekommendation om individuella utbildningskonton.

([43]) Se även JRC:s rapport (Czako V.) om kompetens för övergången till ren energi, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022, JRC129676.

1.3.2 *Tackla de överhängande utmaningarna med energifattigdom*

Överkomliga energipriser är en av energiunionens prioriteringar, och det bör återspeglas i de uppdaterade nationella planerna. Alla medlemsstater uppmanas att ställa upp ett tydligt, specifikt, uppnåeligt, mätbart och tidsbundet mål för att minska energifattigdomen. Medlemsstaterna ska bedöma antalet energifattiga hushåll ([44]). I kommissionens rekommendation om energifattigdom ([45]) finns vägledning om lämpliga indikatorer för att mäta energifattigdom. En beskrivning av hur denna definition och dessa indikatorer används om hur uppgifter om energifattigdom samlas in, på nationell och lokal nivå, uppmuntras.

I de uppdaterade nationella planerna bör man beakta sen senaste tidens utveckling på lagstiftningsområdet, i synnerhet den föreslagna definitionen av energifattigdom i energieffektivitetsdirektivet och den föreslagna sociala klimatfonden, samt rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet som nämns ovan.

Om en medlemsstat efter en sådan bedömning konstaterar att den har ett betydande antal energifattiga hushåll ska den i sin uppdaterade nationella plan ta med ett nationellt vägledande mål för att minska energifattigdomen, inbegripet en tidsram inom vilken målet ska uppnås ([46]). Med tanke på den aktuella ökningen av energipriserna uppmuntras emellertid *alla* medlemsstater att ställa upp ett mål för att minska energifattigdomen. Om ett sådant mål inte anses nödvändigt ska medlemsstaterna motivera detta beslut och fastställa det lägsta antal hushåll som skulle räknas som ”betydande” i detta sammanhang. I de nationella planerna ska man även fastställa de styrmedel och åtgärder som riktar sig mot energifattigdomen, bland annat socialpolitiska åtgärder och andra relevanta nationella program. Medlemsstaterna bör beskriva hur målet fastställdes och, för att ta hänsyn till de aktuella energiprishöjningarna, använda sig av de senaste tillgängliga uppgifterna.

2 Tematiska frågor

2.1 *Påskynda övergången till ren energi*

Den inrättade ramen för energistyrning har visat sig ha positiva effekter, eftersom EU:s mål för energieffektivitet och förnybar energi för 2020 överträffades. Den, absolut nödvändiga, snabba övergången från ryska fossila bränslen kräver att övergången till ren energi påskyndas avsevärt, med prioritering av strukturåtgärder för energieffektivitet och med stöd av en stark stimulans av utbyggnaden av förnybar energi. Införandet av digitala energilösningar kommer även att spela en viktig roll när det gäller att främja omvandlingen av energisektorn. Att främja samarbete mellan aktörer inom energisektorn och den digitala sektorn och skapa synergieffekter mellan energiagendan och den digitala agendan är avgörande för att kunna uppnå klimatmålet. Styrningsmekanismens potential måste utnyttjas till fullo samtidigt som de nationella planerna uppdateras i den riktningen.

2.1.1 *Påskynda utbyggnaden av förnybar energi och vätgas*

De uppdaterade nationella planerna bör stämma överens med den höjda ambitionsnivå som föreslås i det nya direktivet om förnybar energi genom att innehålla nationella bidrag till det bindande övergripande målet för EU. De nationella planerna bör även innehålla sektorsvisa bidrag som är jämförbara med detta övergripande mål och som uppfyller delmålen för transportsektorn, sektorn för fjärrvärme och fjärrkyla, industrisektorn och byggnadssektorn. Det behövs en accelererad, storskalig användning av förnybar energi i hela EU för att lämna ett avgörande bidrag till EU:s ambition om att fasa ut fossila bränslen från Ryssland och uppnå klimatneutralitetsmålet.

I enlighet med planen REPowerEU ska särskild uppmärksamhet riktas åt att ersätta naturgas genom att öka produktionen av hållbar biometan (dvs. främst baserat på organiskt avfall och skogs- och jordbruksavfall) **och påskynda införandet av förnybart väte inom transportsektorn och industrisektorn, där det är svårt att fasa ut fossila bränslen**.

([44]) Artikel 3.3 d i styrningsförordningen.
([45]) Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1563 av den 14 oktober 2020 om energifattigdom (OJ L 357, 27.10.2020, p. 35).
([46]) Artikel 3.3 d i styrningsförordningen.

De uppdaterade nationella planerna ska inbegripa incitament samt utbyggnaden av nödvändig infrastruktur, i enlighet med målet för REPowerEU på 10 miljoner ton inhemsk produktion av förnybart väte och produktion av 35 miljarder kubikmeter hållbar biometan fram till 2030. Dessutom bör de innehålla en beskrivning av färdplanen för ersättning av oljebaserade drivmedel genom elektrifiering och förnybart väte inom landtransportsektorn. I enlighet med målet om 10 miljoner ton importerat väte 2030 bör de uppdaterade nationella planerna även beakta initiativ eller åtgärder som påbörjats eller planeras, eller internationella partnerskap som ska eller har inrättats, med målet att underlätta import av förnybart väte.

Medlemsstaterna uppmuntras även att integrera en komponent om produktion och användning av hållbar biogas och biometan i sina uppdaterade nationella planer, med en bedömning av den nationella potentialen och en beskrivning av färdplanen för att uppnå denna potential senast 2030 och 2050 ([47]).

Det behövs en omfattande ram med styrmedel och åtgärder för att främja utbyggnaden av förnybar energi i alla relevanta sektorer i ekonomin. En snabbare utbyggnad av förnybar energi är särskilt relevant för sektorer där utvecklingen hittills gått långsammare (t.ex. transportsektorn, byggnadssektorn och industrisektorn, främst inom sådana industrisektorer där det är svårt att minska användningen av fossila bränslen). Fokus bör ligga på att främja en högre grad av elektrifiering, teknik för förnybar energi (inbegripet förnybart väte inom industrisektorn) energilagring och efterfrågeflexibilitet för att öka energisystemets flexibilitet och underlätta integrering av förnybara energikällor i systemet.

Frågan om tillstånd är en särskild utmaning för utvecklingen och införandet av de flesta projekt för förnybar energi som måste beaktas i de nationella planerna. I detta avseende bör medlemsstaterna anpassa sina nationella styrmedel och åtgärder efter förslaget om ändring av direktivet om förnybar energi ([48]) från maj 2022, EU:s strategi för solenergi och den tillhörande rekommendationen om att påskynda tillståndsförfarandena för projekt för förnybar energi ([49]).

Vid uppdateringen av de nationella planerna bör medlemsstaterna även ta fram åtgärder för att underlätta energiköpsavtal och ursprungsgarantier. Styrmedlen bör även anpassas efter utbyggnaden av lösningar för förnybar energi i byggnader, efter förslaget om omarbetning av direktivet om byggnaders energiprestanda, i synnerhet i fråga om uppvärmning (t.ex. värmepumpar) och solenergi på tak, i enlighet med ambitionen i REPowerEU.

2.1.2 *Utveckling av strukturella energieffektivitetsåtgärder*

Energieffektivitetsåtgärder är i många fall det billigaste, säkraste och renaste sättet att minska vårt beroende av import av fossila bränslen från Ryssland och säkerställa en rättvis väg mot omställningen till ren energi. Att använda mindre energi bidrar dessutom till att säkra försörjningstryggheten och energilagringen, minska energifattigdomen och öka konkurrenskraften i det globala landskapet.

De uppdaterade nationella planerna bör anpassas efter den höjda ambitionsnivån som föreslås i det omarbetade energieffektivitetsdirektivet, genom att innefatta nationella bidrag till det bindande övergripande målet för EU och slutanvändarsektorernas energiförbrukningsandel. De uppdaterade nationella planerna bör även innehålla detaljerad information om beräkningen och metoden för energisparkravet samt de uppgifter som krävs om total golvyta som ska renoveras eller motsvarande årlig energibesparing för offentliga byggnader.

Styrmedel, åtgärder och program för energieffektivitet i de uppdaterade nationella planerna bör omfatta alla sektorer som förbrukar energi, bland annat byggnader (bostäder och tjänstesektorn), industri och transport. Principen om energieffektivitet först ([50]) bör användas som en övergripande princip och tillämpningen av den bör förklaras. Dessutom bör beräkningsmetoden och de bakomliggande uppgifterna för att beräkna primärenergifaktorn anges.

([47]) *Implementing the Repower EU Action Plan: investment needs, hydrogen accelerator and achieving the bio-methane targets*, SWD(2022) 230 final, s. 35 (inte översatt till svenska).

([48]) Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, COM(2022) 222 final.

([49]) *En EU-strategi för solenergi*, COM(2022) 221 final, Vägledning till medlemsstaterna om god praxis för påskyndande av tillståndsförfaranden för projekt för förnybar energi och underlättande av energiköpsavtal, SWD(2022) 149 final.

([50]) Artikel 2.18 i styrningsförordningen.

När det gäller byggnader bör de uppdaterade nationella planerna anpassas efter de uppdaterade och höjda ambitionerna och kraven i förslaget om ändring av direktivet om byggnaders energiprestanda och de ökade insatserna för energirenovering av byggnader, med målet att fördubbla renoveringstakten (renoveringsvågen ([51])). De uppdaterade nationella planerna bör, i enlighet med åtagandena i de nationella långsiktiga renoveringsstrategierna, innehålla de åtgärder som vidtagits för att successivt fasa ut fossila bränslen från byggnadsbeståndet, inbegripet kompletterande åtgärder för ekonomiskt och tekniskt stöd, som även är sammanbundet med tillgången till utbildad arbetskraft.

I enlighet med REPowerEU och meddelandet om EU:s plan för energibesparing ([52]) **bör medlemsstaterna ta med information om sina bidrag och hur de tillämpar REPowerEU** genom åtgärder för beteendeförändringar, informationskampanjer och ekonomiska åtgärder som vidtagits eller planeras för att uppmuntra till energibesparing.

2.1.3 *Utforska den fullständiga potentialen hos den dubbla gröna och digitala omställningen*

En djupgående digital omvandling av EU:s energisystem är ytterligare en avgörande aspekt för att uppnå målen i REPowerEU och den europeiska gröna given. Energi- och resurseffektivitet, utfasning av fossila bränslen, elektrifiering, sektorsintegration och decentralisering av energisystemet kräver mycket stora satsningar på digitalisering.

Medlemsstaterna uppmanas att fastställa synergieffekter mellan nationella verksamheter, mål och målsättningar vad gäller energi respektive digital teknik samt att reflektera över hur dessa kan utnyttjas ytterligare genom styrmedel och åtgärder i enlighet med *Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan* ([53]). Digitaliseringen är avgörande för att öka konsumenternas engagemang och utarbeta en elinfrastruktur som är förenlig med framtidens energisystem. Investeringar i digitaliseringen av elnätet möjliggör även en kostnadseffektiv omvandling av energisystemet.

Med utgångspunkt i erfarenheterna från planerna för återhämtning och resiliens **uppmuntras medlemsstaterna även att utforska synergieffekter mellan de nationella planerna och de nationella strategiska färdplaner för det digitala decenniet** som lämnats in inom ramen för policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 ([54]), för att säkerställa att digitala infrastrukturer och digital teknik bidrar till en hållbar cirkulär och klimatneutral ekonomi och ett hållbart cirkulärt och klimatneutralt samhälle i linje med den europeiska gröna given. **Medlemsstaterna uppmanas att reflektera över hur de ska dra nytta av förfarandet och verktygen för det digitala decenniet, i synnerhet flerlandsprojekt, för att påskynda den gröna omställningen.**

2.2 ***Integrera de nödvändiga insatserna för klimatanpassningen***

Extrema väderförhållanden ökar i fråga om såväl frekvens som allvarlighetsgrad. Sedan de ursprungliga nationella planerna togs fram har vikten av klimatanpassningar erkänts globalt i allt högre grad ([55]). 2021 offentliggjorde kommissionen en ny EU-strategi för anpassning till klimatförändringarna, där man betonade vikten av att integrera klimatresiliens i nationella budgetramverk samt av naturbaserade lösningar. I den europeiska klimatlagen betonas vikten av att sektorsvisa åtgärder är motståndskraftiga mot klimatförändringarnas potentiella skadliga verkningar ([56]).

Medlemsstaterna uppmanas att sätta upp anpassningsmål i sina uppdaterade nationella planer för att bidra till uppnåendet av de nationella målsättningarna, målen och bidragen inom ramen för energiunionen ([57])**, i enlighet med EU:s anpassningsstrategi.** De risker som klimatförändringarna medför måste integreras i investerings- och planeringsbeslut, och medlemsstaternas anpassningsförmåga och motståndskraft måste stärkas och deras sårbarhet för klimatförändringar minskas. Det är viktigt att notera att korrekt utformade anpassningsåtgärder även kan medföra sidovinster i fråga om lindring av klimatförändringarna samt förbättra den sociala och ekonomiska motståndskraften på ett rättvist sätt, mot bakgrund av ojämnheten på region- och samhällsnivå när det gäller effekterna av klimatförändringar och extrema väderförhållanden. Investeringar i anpassningsåtgärder måste vara klimatsäkra.

([51]) Meddelande om renoveringsvågen, COM(2020) 662 final.
([52]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *EU:s plan för energibesparing*, COM(2022) 240 final.
([53]) *Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan*, COM(2022) 552.
([54]) Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av 2030-policyprogrammet ”En färdväg för det digitala decenniet”, COM(2021) 574 final.
([55]) Till exempel på FN:s klimattoppmöte, det globala toppmötet för klimatanpassning samt olika partskonferenser för FN:s ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet.
([56]) Enligt artikel 5 i den europeiska klimatlagen ska medlemsstaterna säkerställa att politiken för klimatanpassning är enhetlig och ömsesidigt stödjande, ger sidovinster för sektorspolitiken och leder till att anpassning till klimatförändringarna integreras bättre och på ett konsekvent sätt inom alla politikområden.
([57]) Artikel 4 a.1 iii samt bilaga I i styrningsförordningen.

Anpassningsmålen bör i möjligaste mån kvantifieras och tydligt länkas samman med de specifika mål och styrmedel i energiunionen som de är till stöd för. Hänvisningar till den nationella anpassningsstrategin eller anpassningsplanen kan anges i relevanta avsnitt av kapitlet om styrmedel och åtgärder i de uppdaterade nationella planerna. Till exempel kan de uppdaterade nationella planerna innehålla uppgifter om vilka åtgärder som ska skydda kolinlagringspotentialen hos markanvändning (dimensionen ”minskade växthusgasutsläpp”), elproduktionskapaciteten (dimensionen ”energitrygghet”) eller energibesparingarna i bostadssektorn (dimensionen ”energieffektivitet”) gentemot vattenstress och vattenbrist, torka, översvämningar, skogsbränder eller värmeböljor. De planerade och genomförda naturbaserade lösningarna kan beskrivas, tillsammans med deras faktiska eller förväntade effekter när det gäller klimatanpassning (t.ex. skydd mot ökenspridning, urban värme, översvämningar osv.). Särskild tonvikt bör läggas på vatten, i synnerhet energisystemens motståndskraft mot strukturell eller säsongsberoende vattenbrist. Även innovativa tillvägagångssätt, såsom försäkringsavtal och ekonomiska åtgärder för att överbrygga klyftan i klimatskyddet, kan övervägas, samt investeringar med syfte att bevara den biologiska mångfalden som bidrar till klimatanpassningarna.

2.3 ***Förbättra planeringen i sektorerna för markanvändning, skogsbruk och jordbruk***

Sektorerna för markanvändning, skogsbruk och jordbruk spelar en avgörande roll när det gäller att uppnå EU:s mål om klimatneutralitet och klimatanpassning, genom betydande minskning av växthusgasutsläppen, ökning av kolupptaget och ekosystemtjänster för att förbättra motståndskraften. EU:s kolsänka är på stadig nedgång. Det beror bland annat på en större efterfrågan på trä, att skogar uppnår skördemognad och ett större antal störningar i skogen. Samtidigt har minskningen av växthusgasutsläpp inom EU:s jordbrukssektor avstannat trots ökat stöd till klimatåtgärder. Viktiga källor till växthusgasutsläpp inom jordbrukssektorn är metanutsläpp från boskap – från såväl metanbildning i mag-tarmkanalen som gödselhantering – och dikväveoxidutsläpp på grund av användningen av konstgödsel och gödselhantering.

Enligt vad som anges i avsnitt 1.1 **bör de uppdaterade nationella planerna återspegla den höjda ambitionsnivå som föreslås för revideringen av förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk genom att inbegripa en färdplan för att uppnå de nationella målen**. I de nationella planerna bör det anges hur man avser öka bidragen från sektorerna för markanvändning, skogsbruk och jordbruk till EU:s strängare klimatmål genom styrmedel, åtgärder och höjd ambitionsnivå. Medlemsstaterna bör integrera åtgärder för begränsning, anpassning och återställande av naturen i sektorerna för markanvändning, skogsbruk och jordbruk på ett bättre sätt i samband med relaterade initiativ för biologisk mångfald och bioenergi. Senast behandlades aspekter av markförvaltning som är relevanta för begränsning av och anpassning till klimatförändringar även i förslaget till en lag om restaurering av natur ([58]).

Styrmedel och åtgärder bör återspegla den höjda ambitionsnivån vad gäller begränsning av och anpassning till klimatförändringar, däribland koldioxidutsläpp och andra utsläpp samt koldioxidupptag i förhållande till energieffektivitet, produktion och användning av förnybar energi samt bevarande, skydd och återställande av ekosystem.

Ruta 4: Innehåll i de uppdaterade nationella planerna i fråga om LULUCF. Planering och kvantifiering av följande verksamheter:

— Fastställande av vilka förbättringar av systemet för insamling av uppgifter och övervakning som behövs för verkningsfulla politiska beslut samt för utformning och genomförande vad gäller markanvändning, skogsbruk och jordbruk (t.ex. via satellitbilder). Systemet bör omfatta behovet av att säkerställa ett effektivt genomförande avseende målen om skydd och återställande av ekosystem.

— Minskning av andra växthusgasutsläpp än koldioxidutsläpp inom jordbrukssektorn, inbegripet metanbildning i mag-tarmkanalen samt hantering av gödsel och konstgödsel.

— Ökning av nettoupptaget inom sektorerna för markanvändning, skogsbruk och jordbruk, bland annat genom kolinlagrande jordbruk och material för långvarig kollagring (såsom träbaserade byggprodukter), med fokus på integrerade tillvägagångssätt såsom naturbaserade lösningar för att även kunna bidra till målen om skydd och återställande av ekosystem samt andra miljömål (t.ex. avseende biologisk mångfald, nollutsläpp och stoppandet av utarmning av naturresurser).

— Främjande och genomförande av energieffektivitetsåtgärder i förhållande till biomassa, inbegripet tillhandahållande av biobaserade isoleringsmaterial.

([58]) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om restaurering av natur, COM(2022) 304 final.

2.4 *Åtgärder mot metanutsläpp*

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna att sätta upp sektorsvisa mål och målsättningar för att minska metanutsläppen och ange motsvarande styrmedel och åtgärder i sina uppdaterade nationella planer, med hänsyn till målen i EU:s metanstrategi ([59]).

Minskning av metanutsläppen bidrar direkt till att sakta ned den globala uppvärmningen. Eftersom metan är ett ozonbildande ämne medför en minskning av metanutsläppen även att luftföroreningarna minskar. Metan har 28 gånger så hög global uppvärmningspotential än koldioxid inom en tidsram på 100 år. Mer än hälften av alla antropogena metanutsläpp i EU kommer från jordbruket, och boskap står för 54 % av alla metanutsläpp i EU (över 6 % av alla växthusgasutsläpp i EU totalt) ([60]). Omkring en fjärdedel av alla metanutsläpp kommer i stället från avfall och avloppsvatten, och nästan en femtedel kommer från energisektorn.

Metan omfattas av förordningen om ansvarsfördelning ([61])**, enligt vilken medlemsstaterna har möjlighet att själva välja lämpliga strategier för att minska metanutsläppen.** EU har dessutom flera strategier på sektorsnivå för att bidra till att minska metanutsläppen ([62]), såsom den gemensamma jordbrukspolitiken, deponidirektivet samt de föreslagna och planerade revideringarna av direktivet om industriutsläpp, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och direktivet om förnybar energi, liksom den nya föreslagna förordningen om minskade metanutsläpp inom energisektorn.

Ruta 5: Exempel på styrmedel och åtgärder för att minska metanutsläppen:

— **Jordbruk** – Införa incitament för avel som förbättrar hälsa och fertilitet samt foderhantering och fodertillsatser som minskar metanbildning i mag-tarmkanalen utan att medföra andra negativa effekter på miljön, såsom ammoniakutsläpp. Främja tekniker för gödsellagring (t.ex. nedkylning av flytgödsel, syrning av flytgödsel, täckning av gödselgropar och gödselbrunnar, införande av gränsvärden för utsläpp och krav på övervakning) och anaerob rötning med återvinning av biogas för att minska metanutsläppen från gödselhanteringen, med den ytterligare fördelen att man minskar beroendet av import av naturgaser och förhindrar ammoniakutsläpp. Främja en mer hållbar kosthållning med mindre rött och bearbetat kött och mer växtbaserade proteinkällor.

— **Avfall och avloppsvatten** – Minska deponering av organiskt avfall genom ett fullständigt och skyndsamt genomförande av lagstiftningen om avfall och deponering. Källsortering och anaerob rötning med återvinning av biogas för att minska metanutsläpp från fast avfall. Anaerob rötning av slam med återvinning av biogas för att minska metanutsläpp från avloppsvatten.

— **Energi** – I enlighet med den föreslagna förordningen om minskade metanutsläpp inom energisektorn ([63]) måste mätningen, rapporteringen och verifieringen av metanutsläpp inom energisektorn förbättras och utsläppen måste minskas genom obligatorisk detektering och reparation av läckor samt förbud mot ventilering och fackling.

2.5 *Integrering av långsiktig geologisk lagring av koldioxid*

Medlemsstaterna uppmuntras att i sina uppdaterade nationella planer ange vilka insatser som planeras för att göra det möjligt för industrin att avskilja och lagra processutsläpp permanent på platser för geologisk lagring, i enlighet med direktiv 2009/31/EG. För att nå klimatneutralitetsmålet krävs att de återstående växthusgasutsläppen i hela EU och utfasningen från sektorer där det är svårt att fasa ut fossila bränslen balanseras inom EU senast 2050 och att EU uppnår negativa utsläpp därefter.

([59]) *EU:s metanstrategi*, COM(2020) 663 final.
([60]) Europeiska miljöbyrån.
([61]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet. (EUT L 156, 19.6.2018, s. 26)
([62]) Exempelvis den gemensamma jordbrukspolitiken, deponidirektivet samt de föreslagna och planerade revideringarna av direktivet om industriutsläpp, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och direktivet om förnybar energi.
([63]) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om minskade metanutsläpp inom energisektorn och om ändring av förordning (EU) 2019/942, COM(2021) 805 final.

Flera verksamheter, bland annat energiintensiva industrier såsom cementindustrin, järn- och stålindustrin, aluminiumindustrin, pappersmassa- och pappersindustrin, raffinaderier samt jordbruket, genererar processutsläpp från själva produktionsprocessen. Avskiljning och lagring av koldioxid, eller avskiljning och användning av koldioxid, kan utgöra ett viktigt bidrag för att tackla utsläppen från dessa sektorer.

Det kan dessutom bidra till att avlägsna koldioxid från atmosfären genom koldioxidinlagring såsom avskiljning och lagring av koldioxid från biomassa och genom avskiljning och lagring av koldioxid från atmosfären. Tillämpning av avskiljning och lagring av koldioxid från biomassa bör övervägas i de uppdaterade nationella planerna med full hänsyn till begränsningarna och tillgången till hållbar biomassa.

Ruta 6: Sätta upp målsättningar, mål och bidrag för avskiljning och lagring av koldioxid.

Medlemsstaterna uppmanas att lämna följande information:

— Sammanställd prognos av de processutsläpp som behöver hanteras årligen genom avskiljning av koldioxid.

— Mängden biogent koldioxid och koldioxid från atmosfären som finns tillgänglig årligen för geologisk lagring av koldioxid.

— Den lagringskapacitet för geologisk lagring av koldioxid som kan göras tillgänglig årligen.

— Den lagringskapacitet för koldioxid som kan bli tillgänglig årligen efter att exploateringen av kolvätereserver avslutats.

— Planerad infrastruktur för koldioxidtransport.

— Offentligt stöd till investering i avskiljning, transport och lagring av koldioxid.

— Övriga åtgärder till stöd för införandet av lösningar för långsiktig geologisk lagring av koldioxid.

2.6 *Främjande av dimensionen ”forskning, innovation och konkurrenskraft”*

Med utgångspunkt i 2020 års bedömning av de ursprungliga nationella planerna [64] **och med hänsyn till aktuella geopolitiska omständigheter och den senaste tidens politiska utveckling uppmuntras medlemsstaterna att stärka dimensionen ”forskning, innovation och konkurrenskraft” i sina uppdaterade planer.**

En framgångsrik plan för forskning och innovation (FoI) inom ren energi och koldioxidsnål teknik förutsätter tillräckligt många experter och entreprenörer, med stöd av en samverkande användning av program på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå. Tydliga nationella mål och målsättningar för FoI för 2030 (och i lämpliga fall 2050), ökat samarbete mellan medlemsstaterna samt kontinuerlig bevakning av nationella FoI-verksamheter är avgörande för att stärka EU:s konkurrenskraft och uppnå målen i den gröna given. Dessa aspekter är även väsentliga för att överbrygga klyftan mellan FoI och spridning på marknaden, stärka EU:s konkurrenskraft och på sikt medföra en påskyndad utbyggnad av teknik som förväntas ha betydelse för målen i den gröna given. I strategierna för FoI bör man även anamma och främja icke-tekniska, tvärvetenskapliga aspekter som är direkt avgörande för att påskynda den ekologiska och energimässiga omställningen, stimulera till beteendeförändringar och klimatmedvetna livsstilsval samt främja institutionella, förvaltningsrelaterade och politiska innovationer för att skapa gynnsamma förutsättningar för en omvandling till klimatneutralitet.

De uppdaterade nationella planerna bör innehålla en beskrivning av medlemsstaternas mål och strategier för att underlätta utökad tillverkning av kommersiellt tillgänglig koldioxidsnål teknik och utrustning och koldioxidsnåla komponenter (till exempel genom att beakta den aktuella situationen och trender för investeringar, med mervärde) på deras territorium – samt deras mål och strategier för att uppnå detta genom diversifieringsåtgärder i tredjeländer. Enligt planen REPowerEU krävs en diversifiering av tillgången på utrustning för förnybar energi och råvaror av avgörande betydelse, minskat beroende i enskilda sektorer, avhjälpande av flaskhalsar i leveranskedjan och utökad tillverkningskapacitet i EU för ren energiteknik. De uppdaterade nationella planerna bör ta bättre hänsyn till behoven i samband med produktionskapacitet och industriella värdekedjor inom viktig koldioxidsnål teknik.

[64] En EU-omfattande bedömning av de nationella energi- och klimatplanerna för att driva den gröna omställningen och främja ekonomisk återhämtning genom integrerad energi- och klimatplanering.

Ruta 7: Bästa metoder för att förbättra dimensionen ”forskning, innovation och konkurrenskraft”

— Fastställa och beskriva behoven för FoI inom ren energi för att uppnå energi- och klimatmålen, bland annat när det gäller frågor om miljöpåverkan och rättvis omställning ([65]) och bedömningen av socioekonomiska effekter av den gröna omställningen.

— Beskriva nationella målsättningar och finansieringsmål för FoI som visar konkreta och kvantitativa färdvägar för att uppnå målen för 2030 och 2050 för särskild viktig teknik för ren energi och avskiljning och lagring av koldioxid.

— Integrera de industriella stegen i värdekedjor för ren energi, till exempel genom att beakta produktionskapaciteten för teknik för förnybar energi, och därmed även bidra till den europeiska industrins konkurrenskraft.

— Utforska synergieffekter mellan relevanta nationella fonder och verksamheter, med innovationsplattformar och med arbetsgrupperna för genomförande av den strategiska EU-planen för energiteknik (SET-planen) och, i tillämpliga fall, med de fyra gröna given-uppdragen ([66]).

— Förbättra samarbetet mellan länderna i SET-planen, i synnerhet, men inte enbart, via partnerskapet för övergång till ren energi inom ramen för Horisont Europa.

— Beskriva hur samarbetet med globala partner om FoI inom ren energi kan förbättras.

— Förbättra stödet och åtkomsten till finansiering för företagsinnovation, bland annat nystartade företag, expanderande företag samt små och medelstora företag.

— Integrera den utökade tillverkningen och diversifierade produktionskapaciteten avseende värdekedjor för ren energi och koldioxidsnåla tekniker i nationella mål, styrmedel och åtgärder när det gäller konkurrenskraft.

— Integrera den kompetensutveckling som krävs för övergången till ren energi, exempelvis genom att samverka med kompetenspakten för förnybar energi.

— Integrera koncepten återvinningsbarhet och cirkularitet och behovet av att minska beroendet och effektivt diversifiera källorna till importerade råmaterial och komponenter som krävs för att tillverka teknik för ren energi.

— Fastställa och beskriva hur konkurrenskraften för teknik för ren energi kan förbättras på den globala marknaden, inbegripet de främsta drivkrafterna och utmaningarna på både den inre och den globala marknaden.

2.7 *Integrera klimatneutralitetsmålet*

Medlemsstaterna är skyldiga att i sina uppdaterade nationella planer ta med aspekter som ökar samstämmigheten och enhetligheten med EU:s klimatneutralitetsmål, med utgångspunkt i deras nationella långsiktiga strategier. För att säkerställa samstämmighet och enhetlighet med EU:s klimatneutralitetsmål ändrades styrningsförordningen genom den europeiska klimatlagen så att klimatneutralitetsmålet omfattas i relevanta bestämmelser i styrningsförordningen ([67]). De aspekter där medlemsstaterna kan förbättra samstämmigheten och enhetligheten är bland annat följande:

— I bedömningen av konsekvenserna av de planerade styrmedlen och åtgärderna, genom att analysera förenligheten med EU:s klimatneutralitetsmål som avses i artikel 2.1 i klimatlagen (artikel 3.2 f i styrningsförordningen).

— I den analytiska grunden för planen, genom att beskriva på vilket sätt de befintliga respektive planerade styrmedlen och åtgärderna bidrar till uppnåendet av EU:s klimatneutralitetsmål, enligt artikel 2.1 i klimatlagen (artikel 8.2 e i styrningsförordningen samt del 1 avsnitt B punkt 5.5 i bilaga I till styrningsförordningen).

([65]) Se rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (EUT C 243, 27.6.2022, s. 35).

([66]) ”Anpassning till klimatförändringar”, ”Återställa våra hav och vatten”, ”Klimatneutrala och smarta städer” samt ”En giv för den europeiska marken”.

([67]) Artikel 13 i den europeiska klimatlagen.

— I fastställandet av styrmedel och åtgärder i samband med utsläpp och upptag av växthusgaser, genom att tillhandahålla en inriktning mot EU:s klimatneutralitetsmål (del 1 avsnitt A punkt 3.1.1.i i bilaga I till styrningsförordningen).

3 Viktiga övergripande frågor vid uppdateringen av de nationella planerna

3.1 *Beaktande av lärdomar som dragits av de ursprungliga nationella planerna*

I de ursprungliga nationella energi- och klimatplanerna som lämnats in av medlemsstaterna läggs grunden för att höja ambitionsnivån och uppnå målen i den europeiska gröna given och planen REPowerEU. Planerna togs fram till följd av den iterativa process som avses i styrningsförordningen, med utgångspunkt i omfattande samråd mellan kommissionen och medlemsstaterna samt samråd med berörda parter och det civila samhället. Kommissionen bedömde de första utkasten till planerna individuellt och på EU-nivå ([68]) och utfärdade rekommendationer till medlemsstaterna ([69]) för slutförandet av planerna. De slutliga planerna lämnades in, om än med vissa förseningar, den 31 december 2019, och kommissionen bedömde de slutliga planerna individuellt och samlat ([70]).

3.1.1 *Förbättra de nationella energi- och klimatplanerna fram till 2030*

Ett tillvägagångssätt som inbegriper hela statsförvaltningen är central för utarbetandet av de ursprungliga planerna och en av de främsta principerna i styrningsförordningen. Det bidrar till att säkerställa enhetlighet mellan energiunionens fem dimensioner och skapa synergieffekter mellan olika politikområden.

Medlemsstaterna uppmuntras att kontakta alla relevanta myndigheter och berörda parter vid utarbetandet av uppdateringen av det integrerade utkastet och de slutliga nationella planerna. Dessa relevanta myndigheter bör samarbeta på alla sina olika områden för att uppdatera de nationella planerna och nå de gemensamma målen för energiunionen, den europeiska gröna given, den europeiska planeringsterminen, faciliteten för återhämtning och resiliens, planen REPowerEU och annan vidareutveckling av EU:s energi- och klimatpolitik. En sådan process bör säkerställa att myndigheterna tar ansvar för att genomföra de integrerade nationella planerna.

Medlemsstaterna uppmuntras att utgå ifrån sina ursprungliga nationella planer och samtidigt ta full hänsyn till kommissionens bedömningar av dem.

3.1.2 *Synergieffekter med integrerade lägesrapporter*

Medlemsstaterna uppmuntras att använda de första integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna när de tar fram de uppdaterade nationella planerna. Rapporterna kan användas för att i) bidra till att beskriva den aktuella situationen, bland annat i fråga om klimatanpassning, ii) bedöma de återstående hindren för att uppnå de målsättningar, mål och bidrag som angetts i de första nationella planerna, samt iii) dra slutsatser om tillräckligheten hos de styrmedel, åtgärder och investeringar som avses i de nationella energi- och klimatlägesrapporterna för varje dimension och sektor, inbegripet deras inverkan på luftkvalitet och utsläpp av luftföroreningar.

Senast den 15 mars 2023 ska medlemsstaterna för första gången lämna in sina nationella energi- och klimatlägesrapporter till kommissionen ([71]). . Rapportering och övervakning av framsteg är två av styrningsförordningens främsta beståndsdelar. De nationella energi- och klimatlägesrapporterna kommer att bidra till en evidensbaserad bedömning av framstegen när det gäller genomförandet av de ursprungliga nationella planerna och utgör därmed ett värdefullt sätt att konstatera vilka områden som kan förbättras. Formatet för lägesrapporteringen och övervakningen har tagits fram för att analysera genomförandet av energi- och klimatpolitiken i de nationella planerna och samtidigt begränsa den administrativa bördan för medlemsstaterna och kommissionen.

([68]) *Gemensamma ansträngningar för att genomföra energiunionen och klimatåtgärderna – att lägga grunden för en framgångsrik övergång till ren energi*, COM(2019) 285. Se även Economidou, M., Ringel, M., Valentova, M., Zancanella, P., Tsemekidi Tzeiranak, S., Zangheri, P., Paci, D., Ribeiro Serrenho, T., Palermo, V. och Bertoldi, P., *National Energy and Climate Plans for 2021-2030 under the EU Energy Union*, EUR 30487 EN, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020, ISBN 978-92-76-27013-3, doi:10.2760/678371, JRC122862.

([69]) Nationella energi- och klimatplaner | Europeiska kommissionen (europa.eu).

([70]) *En EU-omfattande bedömning av de nationella energi- och klimatplanerna för att driva den gröna omställningen och främja ekonomisk återhämtning genom integrerad energi- och klimatplanering*, COM(2020) 564.

([71]) Enligt artiklarna 17–25 i styrningsförordningen.

Den analytiska delen av de uppdaterade nationella planerna, samt de planerade styrmedlen och åtgärderna, kan gynnas av de uppgifter som samlats in för lägesrapporterna. Vid hänvisningar till el- och gasmarknader, energipriser och uppdelning av nuvarande priskomponenter (i priskomponenterna energi, nät och skatter/avgifter) bör medlemsstaterna emellertid lägga fram en uppdaterad analys jämfört med tidpunkten för inlämning av de nationella energi- och klimatlägesrapporterna.

3.2 *Ett tidigt och inkluderande deltagande för allmänheten i enlighet med Århuskonventionen*

Precis som var fallet för de ursprungliga planerna måste medlemsstaterna utarbeta uppdateringen av de nationella planerna i dialog med lokala myndigheter, civilsamhällesorganisationer, arbetsmarknadens parter, det sektoriella näringslivet, investerare och andra berörda parter. Enligt artikel 10 i styrningsförordningen ska medlemsstaterna säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet av de nationella planerna. Medlemsstaterna är parter i Århuskonventionen ([72]), därmed är de skyldiga att säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet av utkasten till de uppdaterade nationella planerna inom öppna och rimliga ramar ([73]). Allmänheten måste i synnerhet ges rimlig tid att delta i de olika faserna och ska rådfrågas när alla möjligheter fortfarande står öppna ([74]). Ett gott samråd innebär att allmänheten ska ha tillgång till alla relevanta handlingar, rapporter och antaganden i början av samrådsperioden. Medlemsstaterna uppmuntras att reflektera över goda metoder, exempelvis att inrätta en särskild webbplats för samråd om de nationella planerna, där all information finns att tillgå.

Enligt artikel 11 i styrningsförordningen ska medlemsstaterna inrätta en klimat- och energidialog på flera nivåer. De ska tillhandahålla en plattform för att med berörda parter diskutera de olika scenarier som planeras på energi- och klimatpolitikens område och uppnåendet av EU:s klimatneutralitetsmål som avses i klimatlagen ([75]). Medlemsstaterna ska rapportera om framstegen när det gäller inrättandet av denna dialog i de nationella energi- och klimatlägesrapporterna. För offentliga samråd uppmuntras medlemsstaterna att stärka dialogen på flera nivåer och samarbeta med regionala och lokala individer och grupper som kan ta fram konkreta åtgärder. De bör även utforska synergieffekter med befintliga forum, såsom borgmästaravtalet. Medlemsstaterna måste även säkerställa omfattande samråd och deltagande i god tid med arbetsmarknadens parter, i enlighet med relevanta nationella regler och praxis. En social dialog och ett samhälleligt helhetsgrepp är avgörande för att ta fram och genomföra en effektiv energi- och klimatpolitik i enlighet med principerna för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

I de uppdaterade nationella planerna ska medlemsstaterna ta med en sammanfattning av samråden och allmänhetens uppfattning eller preliminära uppfattning. Medlemsstaterna bör förklara hur allmänhetens uppfattning har beaktats före inlämningen av utkasten och de slutliga nationella planerna. Medlemsstaterna förväntas även beskriva hur processen gjort det möjligt för allmänheten att delta inom öppna och rimliga ramar.

3.3 *Stärka det regionala samarbetet för en bättre samordnad insats och främjande av solidaritet*

Medlemsstaterna uppmuntras att stärka det regionala samarbetet vid utarbetandet av de uppdaterade nationella planerna. De rekommenderas att i möjligaste mån samordna detta samarbete via inrättade regionala samarbetsforum. Även regionala grupper som inrättats inom ramen för EU:s energiplattform ([76]) och regionala riskgrupper i samband med försörjningstryggheten för gas på EU:s marknad kan tillhandahålla stöd där det behövs. Trots att styrningsmekanismen är utformad för att stimulera till samarbete mellan medlemsstaterna på gränsöverskridande och regional nivå ([77]) utnyttjade medlemsstaterna inte det regionala samarbetets fulla potential vid utarbetandet av de ursprungliga nationella planerna.

Medlemsstaterna uppmuntras även att på frivillig basis utforma delar av de nationella planerna gemensamt, på både territoriell nivå och sektorsnivå. Det är en möjlighet att mildra den administrativa bördan för medlemsstaterna och förbättra innehållet i de nationella planerna. Kommissionen är redo att underlätta detta samarbete på medlemsstaternas begäran under arbetet med att ta fram utkasten till de uppdaterade nationella planerna. Regionalt samarbete om energi- och klimatpolitiken gör det möjligt att utforska synergieffekter för att

([72]) Århuskonventionen (europa.eu).
([73]) Se artikel 6 i Århuskonventionen.
([74]) Se artikel 7 i Århuskonventionen.
([75]) Syftet med projektet NECPlatform, som inrättades inom ramen för Life-programmet, är att bistå sex EU-medlemsstater (Bulgarien, Frankrike, Italien, Kroatien, Portugal och Rumänien) med inrättandet och förvaltningen av permanenta plattformar för klimat- och energidialog på flera nivåer, för att hjälpa dem att uppfylla kraven i artikel 11 i styrningsförordningen genom att främja vertikal och horisontell integrering av energi- och klimatpolitiken. Mer information finns här: Bidrag och upphandling (europa.eu).
([76]) EU:s energiplattform (europa.eu).
([77]) Artikel 12 i styrningsförordningen.

effektivt uppnå de nationella energi- och klimatmålen och säkerställa att planerna är mer enhetliga. Områden för samordning kan exempelvis vara gemensamma projekt eller stödprogram för förnybara energikällor (t.ex. enhetliga tidsramar och åtgärder för inrättandet av ett gemensamt program) och enhetliga tillvägagångssätt för att utveckla förnybar energi inom en region eller samarbete inom ramen för SET-planen.

Medlemsstaterna uppmuntras att sammanfatta resultatet av de regionala samråden i utkasten till de uppdaterade nationella planerna, med bland annat kommentarer från andra medlemsstater, och förklara hur sådana kommentarer har beaktats.

Medlemsstaterna uppmuntras även att involvera regionala partner för att säkerställa enhetlig planering och hantera risker i samband med försörjningstryggheten. Detta är även viktigt för att säkerställa utbyggnaden av tillräcklig infrastruktur för el och energiöverföring (den fysiska dimensionen) och för att främja marknadsintegration. Den senaste tidens energipolitiska utveckling har visat behovet av regionalt samarbete för att stärka motståndskraften och beredskapen i energisystemet och påskynda övergången till ren energi. I dag, mer än någonsin tidigare, är regionalt samarbete och europeisk solidaritet EU:s starkaste tillgång när det gäller att uppnå en diversifierad energiförsörjning, stärka dimensionen ”energitrygghet” i de nationella planerna och, slutligen, uppnå en mer motståndskraftig energiunion. För att underlätta regionalt samarbete tar kommissionen fram en särskild vägledning för fördelningen av kostnader och vinster vid samarbetsprojekt inom förnybar energi.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att sammanfatta deras deltagande i EU:s energiplattform i utkasten till de uppdaterade nationella planerna, och möjliga åtgärder till följd av detta arbete. EU:s energiplattform inrättades för att samordna arbetet med att diversifiera EU:s gasleverantörer för att röra sig ifrån ryska källor. Detta omfattar delvis inrättandet av en frivillig mekanism för att köpa gas och förnybart väte till EU, med optimalt utnyttjande av EU:s kollektiva politiska och marknadsmässiga inflytande. Dessutom inrättades fem regionala grupper (sydöstra Europa, Central- och Östeuropa, nordvästra Europa, sydvästra Europa och Baltikum) för att ta fram åtgärdsplaner för att omsätta syftet med EU:s energiplattform i praktiken.

3.4 *Utforska den fullständiga potentialen hos synergier och samband med andra planeringsinstrument för en rättvis och grön omställning*

I de uppdaterade nationella planerna bör man beakta de nya planerings- och finansieringsinstrument som inrättats sedan de första nationella planerna lämnades in 2019. Vissa medel är endast tillgängliga efter godkännande av vissa medlemsstaters planer. De nationella planerna bör på ett enhetligt och integrerat sätt återspegla alla relevanta styrmedel och åtgärder som bidrar till att uppnå de nationella målsättningarna, målen och bidragen för energi och klimat, inbegripet de insatser och finansieringsmöjligheter som härrör från andra finansierings- och planeringsinstrument ([78]).

3.4.1 *Faciliteten för återhämtning och resiliens*

Det är viktigt att medlemsstaterna till fullo återspeglar de investeringar och reformer på energi- och klimatområdet som avses i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna i de uppdaterade nationella planerna ([79]) **och bygger på dessa för att uppnå sina uppdaterade mål, målsättningar och åtaganden för 2030.** I kvantitativt hänseende utgör faciliteten för återhämtning och resiliens den största nya finansieringskällan för energi- och klimatpolitik. Fram till augusti 2026 ([80]) kommer de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna fortsätta att i olika grad driva på medlemsstaternas agendor för investeringar och reformer på energi- och klimatområdet. De nationella återhämtnings- och resiliensplanerna togs fram för att bidra till de målsättningar, mål och bidrag som anges i de nationella planerna, mot bakgrund av den höjda ambitionsnivån för 2030 och 2050. Inom ramen för planen REPowerEU bör medlemsstaterna ta med ytterligare styrmedel och åtgärder i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner genom att ha med ett särskilt REPowerEU-kapitel.

([78]) En översikt över EU:s finansieringsinstrument och instrument för en rättvis grön omställning finns i bilaga 3 till det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer kommissionens förslag till rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet, SWD(2021) 452 final.

([79]) Som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

([80]) Omkring 40 % av anslaget i återhämtnings- och resiliensplanerna gäller åtgärder till stöd för klimatmålen och flera av återhämtnings- och resiliensplanerna överskrider med betydande marginal det tröskelvärde på 37 % för finansiering av klimatåtgärder som anges i förordningen. De totala utgifterna för klimatåtgärder i de 26 planer som antogs den 5 oktober 2022 uppgår till 199,9 miljarder euro. Planerna omfattar även utgifter på ytterligare 18,4 miljarder för miljörelaterade åtgärder, vilket innebär att de totala utgifterna för åtgärder som bidrar till antingen klimatmålen eller miljömålen uppgår till 218,2 miljarder euro eller 44,1 % av det totala anslaget.

För att säkerställa transparens och enhetlighet uppmanar kommissionen medlemsstaterna att tydligt ange betydelsen av återhämtnings- och resiliensplanerna, inbegripet REPowerEU-kapitlen, för genomförandet av de uppdaterade nationella planerna. I detta syfte bör de uppdaterade nationella planerna innehålla kvantitativ information om betydelsen av åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanerna för de uppdaterade målen och målsättningarna på klimat- och energiområdet, även när det gäller finansiering. Dessutom **uppmuntras medlemsstaterna att korshänvisa återhämtnings- och resiliensplanerna och REPowerEU-kapitlen för varje relevant styrmedel och åtgärd i de uppdaterade nationella planerna**. Medlemsstaterna bör ange huruvida styrmedlet eller åtgärden är, fullständigt eller delvis, en del av återhämtnings- och resiliensplanen och REPowerEU-kapitlet samt betydelsen av de nationella planerna när det gäller att komplettera återhämtnings- och resiliensplanerna och REPowerEU-kapitlen.

Där så är tillämpligt bör de hänvisa till rådets genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av landets återhämtnings- och resiliensplan. Medlemsstaterna bör reflektera över eventuella utvidgningar av investeringar och reformer som skulle kunna bidra ytterligare till målen, målsättningarna och bidragen för 2030 i deras uppdaterade nationella planer.

Kommissionen uppmuntrar även medlemsstaterna att dra nytta av sina erfarenheter från processen med att ta fram återhämtnings- och resiliensplanen. Detta kan ytterligare förbättra detaljnivån för investeringar och reformer i de uppdaterade nationella planerna när det gäller kostnadsberäkningar, finansiering, beskrivning av omfattningen och specifika delmål och mål. Enhetligheten mellan de två instrumenten behöver upprätthållas.

Trots att det inte är ett krav enligt den nuvarande styrningsförordningen vill kommissionen uppmuntra medlemsstaterna att tillämpa kriterierna för att inte orsaka betydande skada vid fastställandet av styrmedel och åtgärder för de uppdaterade nationella planerna. Fullständig överensstämmelse med kriterierna för att inte orsaka betydande skada är en av hörnstenarna för faciliteten för återhämtning och resiliens. Det garanterar att planerna bidrar till den gröna omställningen och till en hållbar återhämtning, samtidigt som man begränsar skador på den biologiska mångfalden, vattnet och de marina resurserna, främjar cirkulariteten och förhindrar föroreningar, samt undviker inlåsning i ohållbara tillgångar och verksamheter. Kommissionen har tillhandahållit teknisk vägledning för tillämpning av kriterierna för att inte orsaka betydande skada i samband med återhämtnings- och resiliensplanerna ([81]).

3.4.2 *Fonden för en rättvis omställning*

Mekanismen för en rättvis omställning ([82]), särskilt fonden för en rättvis omställning (FRO), har inrättats för att mobilisera investeringar mellan 2021 och 2027. Detta investeringsinstrument är till för att hjälpa de regioner i EU som påverkas mest av omställningen till klimatneutralitet, på grund av deras stora beroende av utvinning av fossila bränslen – bland annat kol, torv och oljeskiffer – och av kolintensiva industriprocesser. Även FRO, som ingår i sammanhållningspolitiken, tillämpar principen om att inte orsaka betydande skada och utesluter investeringar i fossila bränslen. Den har en stark styrningsram med fokus på territoriella planer för en rättvis omställning, som håller på att färdigställas. De territoriella planerna för en rättvis omställning är strategiska dokument som beskriver processen för en rättvis omställning i varje medlemsstat och åtgärderna för att mildra de förväntade socioekonomiska konsekvenserna i de mest utsatta områdena. De territoriella planerna för en rättvis omställning kommer att utgöra ramen för åtgärder och investeringar i regioner som är beroende av kol och/eller regioner med industrier med stora växthusgasutsläpp (såsom kemiska industrier samt stål- och cementindustrier) som drabbas hårdast av omställningen.

Medlemsstaterna ska i sina uppdaterade nationella planer återspegla den omställningsprocess som beskrivs i de territoriella planerna för en rättvis omställning. Medlemsstaterna bör förklara samverkanseffekterna mellan klimat- och energimålen för 2030 och övergången från fossila bränslen. De bör även beskriva hur uppnåendet av de nationella målen kommer att bidra till att minska de socioekonomiska effekterna på ett riktat sätt på regional nivå.

3.4.3 *Sociala klimatfonden*

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna att i möjligaste mån ta med den bakomliggande analys som behövs för att ta fram de sociala klimatplanerna i de uppdaterade nationella planerna. De bör förklara hur de planerar att använda intäkterna från den sociala klimatfonden för att uppnå de relevanta målsättningarna, målen och bidragen. Den sociala klimatfonden ([83]) föreslås inom ramen för 55 %-paketet för att hantera de sociala konsekvenser för sårbara hushåll, transportanvändare och mikroföretag som kan komma att uppstå till följd av att byggnader och vägtransporter införlivas i ett utsläppshandelssystem. Syftet med den sociala

([81]) COM(2021) 1054 final.
([82]) Meddelades som en del av meddelandet om investeringsplanen för den gröna given den 14 januari 2020.
([83]) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en social klimatfond, COM(2021) 568.

klimatfonden är att bistå sårbara grupper i att minska deras beroende av dyra fossila bränslen genom att göra byggnader mer effektiva, fasa ut fossila bränslen inom uppvärmning och nedkylning av byggnader (och integrera energi från förnybara energikällor) samt öka tillgången till hållbara transporter. Den sociala klimatfonden syftar även till att stötta sårbara grupper genom åtgärder på nationell nivå, varvid man tillhandahåller riktat tillfälligt direkt inkomststöd medan man vidtar investeringsåtgärder.

När förhandlingarna om 55 %-paketet har slutförts kommer de nationella planerna att vara tätt sammanbundna med planerna för den sociala klimatfonden, eftersom de nationella planerna innehåller den politiska ram som den sociala klimatfonden ska verka inom. Planerna för den sociala klimatfonden kommer att ramas in av de reformer som planeras och de åtaganden som medlemsstaterna gjort i de nationella planerna. Själva planerna för den sociala klimatfonden kommer att vara inriktade på konkreta åtgärder och investeringar som finansieras av den sociala klimatfonden. De kommer även att säkerställa enhetlighet och samverka med de nationella planerna och andra relevanta EU-program och EU-instrument.

3.4.4 *Den gemensamma jordbrukspolitiken*

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna att eftersträva synergieffekter mellan de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och de nationella planerna. Inom ramen för de nationella strategiska GJP-planerna har medlemsstaterna inrättat stödprogram som bland annat omfattar målen för klimat, energi, hälsa och biologisk mångfald. Kommissionen har utfärdat rekommendationer och observationer för varje medlemsstats strategiska GJP-plan. Medlemsstaterna har även fastställt eller planerat nationella åtgärder utanför de strategiska GJP-planerna som kan bidra till dessa ambitioner. Medlemsstaterna är skyldiga att, med beaktande av dessa mål, på nytt bedöma och vid behov justera de strategiska GJP-planerna efter ikraftträdandet av de mer ambitiösa mål som införs genom förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk samt den omarbetade förordningen om ansvarsfördelning (som ännu inte har antagits) ([84]). Medlemsstaterna bör uppdatera sina nationella planer och strategiska GJP-planer och hitta samverkanseffekter dem emellan där så är möjligt.

Sambandet mellan de två processerna kan ytterligare förbättras genom att i) stärka insatserna för att bedöma effekterna av styrmedel och åtgärder inom jordbruk när det gäller att minska växthusgasutsläpp, ii) öka inlagringen av koldioxid; och iii) fastställa relevanta förnybara energikällor, såsom biometan. Kommissionen och Europeiska miljöbyrån anordnar kapacitetsuppbyggnad som en del av verksamheterna för att förbättra rapporteringen om styrmedel och åtgärder på klimatområdet ([85]).

3.4.5 *Sammanhållningspolitiken*

Medlemsstaterna uppmanas att i de uppdaterade nationella planerna reflektera över samverkanseffekter med befintliga planeringsdokument som tagits fram inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik för 2021–2027. EU:s sammanhållningspolitik (som verkställs genom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning) bidrar till att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen ([86]).

Under 2021–2027 kommer sammanhållningspolitiken (som mobiliserar 392 miljarder euro för EU-investeringar) inriktas på fem politiska mål (bland annat ett om en grön, koldioxidsnål omställning till en klimatneutral ekonomi) och på den europeiska gröna given. För att få utnyttja de sammanhållningspolitiska fonderna måste medlemsstaterna ta fram partnerskapsavtal och operativa program. I programmen ska de nationella planerna beaktas och de utmaningar som anges i dem ska hanteras. Medlemsstaterna måste även uppnå de gynsamma förutsättningarna, bland annat slutförandet av den nationella planen, energieffektivitet, renovering av bostadshus och andra byggnader samt förnybar energi.

3.5 ***En stark analytisk grund***

För att vara tillförlitliga behöver de uppdaterade nationella planerna innehålla en strategisk vision och underbyggas av en sund och robust kvantitativ analys av aktuella och förväntade situationer. En stark analytisk grund säkerställer även att de olika delarna av planen är heltäckande och jämförbara. Det analytiska avsnittet i de nationella planerna ska inledas med den nuvarande situationen och inbegripa prognoser med befintliga styrmedel och åtgärder ([87]),, som utvecklats betydligt sedan de ursprungliga nationella planerna. Avsnittet om den nuvarande situationen i den uppdaterade planen ska innehålla en beskrivning av alla relevanta förändringar, för var och en av energiunionens fem dimensioner, utifrån den senast tillgängliga informationen. I synnerhet ska de sociala och ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin beaktas, liksom den aktuella geopolitiska situationen som påverkar energipriserna, och på ett bredare plan trender när det gäller den inre energimarknaden, energitrygghet och utsläpp.

([84]) Förordningen om strategiska GJP-planer (EU) 2021/2115, artikel 120.

([85]) Webbinarium om bedömningen av styrmedel och åtgärder avseende växthusgaser inom jordbruket, juli 2022, se https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-cm/products/webinars-and-workshops/2021-webinar-on-the-evaluation-of-agricultural-greenhouse-gas-policies-and-measures

([86]) Mellan 2014 och 2020 har den utgjort EU:s främsta finansieringskälla för investeringar på klimat- och energiområdet, med investeringar på nästan 70 miljoner euro. Sammanhållningspolitik till stöd för energiunionen och de europeiska struktur- och investeringsfonderna (europa.eu).

([87]) Artikel 8 i styrningsförordningen.

Medlemsstaterna uppmuntras att dra nytta av de senaste tillvägagångssätten och verktygen för modellering. För att säkerställa ett enhetligt tillvägagångssätt bör medlemsstaterna använda samma viktiga parametrar vad gäller importpriserna för olja, gas och kol samt vad gäller koldioxidpriserna inom EU:s utsläppshandelssystem som de som används för rapporteringen enligt artikel 18 i styrningsförordningen. Medlemsstaterna bör tydligt ange vilka källor som ligger till grund för analysen för att säkerställa transparens avseende vilka uppgifter som använts. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att när så är möjligt använda officiell europeisk statistik.

3.5.1 *Scenarier och tidsplan*

I de uppdaterade nationella planerna ska den aktuella situationen beskrivas ([88]) **genom att ta med prognoser för växthusgasutsläpp från sektorsspecifik utveckling samt prognoser för andra av energiunionens dimensioner**, med befintliga åtgärder (dvs. ”prognoser med åtgärder”) åtminstone fram till 2040, inbegripet 2030 ([89]). De uppdaterade nationella planerna ska även innehålla prognoser med ytterligare planerade styrmedel och åtgärder (dvs. ”prognoser med ytterligare åtgärder”) ([90]). Dessa prognoser ska göra det möjligt att bedöma effekterna av de planerade styrmedlen och åtgärderna och jämföra effekterna av dem med effekterna av befintliga styrmedel och åtgärder, fram till åtminstone 2040 ([91]) ([92]). Medlemsstaterna ska även beskriva på vilket sätt de befintliga och planerade styrmedlen och åtgärderna bidrar till att uppnå EU:s klimatneutralitetsmål som anges i artikel 2.1 i den europeiska klimatlagen ([93]). .

Genom den europeiska klimatlagen ändras kraven på prognoser för antropogena utsläpp av växthusgaser ([94]) till de sex, i stället för fyra, kommande åren som slutar med 0 eller 5, omedelbart efter rapporteringsåret. Eftersom medlemsstaterna ska ta fram prognoser för utsläpp av växthusgaser fram till 2050, för rapporteringen enligt artikel 18 i styrningsförordningen som ska lämnas senast den 15 mars 2023, uppmuntras de att ta med prognoser fram till 2050 både med åtgärder och med ytterligare åtgärder i de uppdaterade nationella planerna, för att visa tendenserna mot klimatneutralitet i EU.

Medlemsstaterna ska för allmänheten tillgängliggöra en detaljerad beskrivning av de antaganden, parametrar och metoder som använts för de slutliga scenarierna och prognoserna, varvid hänsyn ska tas till statistiska begränsningar, licensbegränsningar för kommersiella uppgifter och efterlevnaden av dataskyddsreglerna ([95]). Verktyg och uppgifter som är tillgängliga för alla ska användas i största möjliga mån för att främja transparens, validering och jämförbarhet vad gäller resultaten.

3.5.2 *Bedömning av effekterna på ekonomin, samhället och miljön*

I de uppdaterade nationella planerna ska medlemsstaterna bedöma de makroekonomiska effekterna av de planerade styrmedlen och åtgärderna eller grupperna av styrmedel och åtgärder på nationell och, i tillämpliga fall, regional nivå. Där så är möjligt **ska även effekterna på hälsa, miljö, konkurrenskraft, sysselsättning, kompetens och samhälle bedömas.** Detta bör omfatta en jämförelse med de prognoser som bygger på befintliga styrmedel och åtgärder eller grupper av åtgärder ([96]) med särskilt fokus på bedömningen av fördelningseffekter ([97]) och energifattigdom ([98]). Kommissionen offentliggör regelbundet resultaten av forskningsprojekt på detta område, däribland modellering på makro- och mikronivå för bedömning av sysselsättningsrelaterade, sociala och fördelningsmässiga effekter av omställningen till ren energi, eller geopolitiska händelseförlopp (t.ex. scenarier som gäller energipriser) ([99]). Dessa aspekter kan vara till stöd vid uppdateringen av de nationella planerna.

Medlemsstaterna uppmuntras att beakta frågor såsom eventuella flaskhalsar på sektorsnivå eller för hela ekonomin, i synnerhet när det gäller energiförsörjning, vatten och råmaterial samt tillgång till arbetskraft och kompetens. Förväntade förändringar när det gäller fördelningen av sektorer i medlemsstaternas ekonomier bör även beskrivas, eftersom vissa industrier kommer att gå tillbaka, vissa kommer att dyka upp eller växa och vissa kommer att omvandlas. I detta avseende bör man även behandla frågor avseende forskning, innovation och konkurrenskraft inom sektorn för ren energi. Dessutom bör de positiva effekterna av energiomställningen beaktas fullt ut.

([88]) I enlighet med avsnitt B i bilaga I till styrningsförordningen.
([89]) Avsnitt B punkt 4.2.1.ii i bilaga I till styrningsförordningen.
([90]) Avsnitt B punkt 5 i bilaga I till styrningsförordningen.
([91]) Åtminstone fram till 10 år efter den period som omfattas av planen.
([92]) Avsnitt B punkt 5.1.i i bilaga I till styrningsförordningen.
([93]) Artikel 8.2 e i styrningsförordningen.
([94]) Nationella energi- och klimatplaner | Europeiska kommissionen (europa.eu).
([95]) Artikel 8.3 i styrningsförordningen.
([96]) Artikel 8.2 b i styrningsförordningen.
([97]) Se meddelandet om bedömning av fördelningseffekter, COM(2022) 494 final.
([98]) Artikel 3.3 d i styrningsförordningen.
([99]) Se exempelvis projekten GD-AMEDI och AMEDI+ som leds gemensamt av GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering samt gemensamma forskningscentrumet. Båda projektens främsta resultat kommer att presenteras och göras tillgängliga på en gemensam projektwebbplats.

De miljökonsekvenser som beskrivs i de uppdaterade planerna bör omfatta resultaten av de nationella energi- och klimatlägesrapporterna ([100]). I planerna bör man även ta hänsyn till nuvarande och framtida samband mellan utfasningen av fossila bränslen och minskning av förorenande utsläpp (föroreningsreduktion). Sambanden mellan vatten, energi och klimat spelar en viktig roll för att uppnå energiunionens mål. Extrema händelser som torka och höga temperaturer skapar påfrestningar på kraftsystemen och påverkar driften av kraftverk. Låga vattennivåer förvärrar energikrisen i Europa och påverkar inlandssjöfarten och produktionen av kärnkraft och vattenkraft. Medlemsstaterna uppmuntras att i de uppdaterade nationella planerna beskriva de planerade styrmedlens och åtgärdernas effekter på vattenförvaltning (t.ex. avseende torka, översvämningar och efterfrågan på vatten) och akvatiska ekosystem, särskilt i dimensionen ”energitrygghet”. Medlemsstaterna uppmuntras att ta fram de uppdaterade nationella planerna i enlighet med relevanta planeringsdokument för vattenförvaltning, till exempel förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt, planer för hantering av översvämningsrisker och planer för hantering av torka.

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna att ta fram de uppdaterade nationella planerna i nära samband med uppdateringen av deras nationella luftvårdsprogram ([101]). Jämfört med de ursprungliga nationella planerna finns det fortfarande utrymme i uppdateringen för att förbättra och stärka bedömningen av konsekvenserna av de planerade styrmedlen och åtgärderna för utsläpp av luftföroreningar. Som en del av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna ska medlemsstaterna även rapportera in uppgifter om kvantifieringen av konsekvenserna av styrmedel och åtgärder (eller grupper av styrmedel och åtgärder) för luftkvaliteten och utsläpp av luftföroreningar. En bedömning i de nationella planerna gör det emellertid möjligt för medlemsstaterna att prioritera de åtgärder som ger mest sammantagna fördelar. Styrmedlen och åtgärderna bör även stämma överens med EU:s strategi för biologisk mångfald ([102]), handlingsplanen för den cirkulära ekonomin ([103]), handlingsplanen för nollförorening av luft, vatten och mark ([104]) samt Europas plan mot cancer ([105]).

De miljökonsekvenser som behandlas i de uppdaterade planerna bör även omfatta klimat- och energipolitikens konsekvenser för den biologiska mångfalden. Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald hänger ihop. Energi- och klimatpolitiken kan medföra såväl synergieffekter som negativa effekter på den biologiska mångfalden (t.ex. återställande av natur eller naturbaserade lösningar för att öka antalet sänkor respektive avskogning eller skogsförstörelse för att producera biomassa för energi). Dessa effekter bör beaktas och kvantifieras i de uppdaterade nationella planerna.

3.5.3 *Integrering och modellering av den cirkulära ekonomins bidrag till klimatomställningen*

Medlemsstaterna uppmuntras att i sina uppdaterade nationella planer ange de styrmedel och åtgärder för den cirkulära ekonomin som påverkar utsläppen av växthusgaser, energiförbrukningen och användningen av råvaror av avgörande betydelse. Den cirkulära ekonomin medför minskat avfall (inbegripet organiskt avfall, som är en källa till metanutsläpp) och användning av nya resurser (bland annat råmaterial för energi och råmaterial av avgörande betydelse), vilket minskar utsläppen av växthusgaser. Den genererar arbetstillfällen i samband med de produkter som behöver underhållas, restaureras eller delas ([106]). Cirkulariteten förbättrar dessutom tillgången till råmaterial och minskar den europeiska marknadens importberoende. Den cirkulära ekonomin genererar även nya arbetstillfällen och möjligheter på olika kompetensnivåer, bland annat för grupper som ofta är underrepresenterade på arbetsmarknaden, t.ex. kvinnor, personer med funktionsnedsättningar och utsatta grupper. I de uppdaterade nationella planerna bör man korshänvisa till strategier, handlingsplaner och lagstiftning som rör den cirkulära ekonomin med effekterna för energi och utsläpp av växthusgaser. De nationella planerna bör även innehålla en uppskattning av den faktiska och förväntade minskningen av utsläpp av växthusgaser som uppnåtts till följd av åtgärder för cirkulär ekonomi, med hjälp av de modelleringsverktyg som finns tillgängliga.

Medlemsstaterna ska rapportera om viktiga styrmedel och åtgärder avseende avfall och avloppsvatten, med målet att minska metanutsläppen. De ska ta med en kvantifiering av de faktiska eller uppskattade effekterna av dessa styrmedel och åtgärder på utsläppen av växthusgaser. Medlemsstaterna uppmuntras även att tillhandahålla uppgifter om de modeller som använts för att uppskatta effekterna.

([100]) Artikel 14.4 i styrningsförordningen.
([101]) Denna uppdatering ska lämnas in under 2023 för de flesta medlemsstater, dvs. fyra år efter antagandet av de första nationella luftvårdsprogrammen, i enlighet med artikel 6.3 i direktiv 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar.
([102]) COM(2020) 380 final.
([103]) COM(2020) 98 final.
([104]) COM(2021) 400 final.
([105]) https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/non_communicable_diseases/docs/eu_cancer-plan_sv.pdf
([106]) *Handlingsplan för den cirkulära ekonomin*, COM(2020) 98.

3.6 ***Finansiering av energi- och klimatomställningen: Täcka investeringsbehoven med tillgängliga offentliga och privata finansieringskällor***

Medlemsstaterna uppmuntras att tillhandahålla en heltäckande och enhetlig översikt över de offentliga och privata investeringar som behövs för att uppnå de målsättningar, mål och bidrag på energi- och klimatområdet som anges i de uppdaterade nationella planerna. När de nationella planerna lämnades in 2020 angav alla medlemsstater behoven av energiinvesteringar, med en uppdelning efter sektorer. Men det var inte alla medlemsstater som tog med investeringsbehoven för alla fem av energiunionens dimensioner eller tillhandahöll en heltäckande översikt över investeringsbehoven för klimatomställningen, inbegripet åtgärder för klimatanpassning. De metoder och mallar som använder för att presentera de olika siffrorna var dessutom ofta inkonsekventa. Skillnaderna avseende tillvägagångssätt och analysernas djup gjorde det svårt att jämföra uppskattningarna av investeringar mellan alla nationella planer. Detta innebar att det saknades tillräcklig förutsägbarhet för investerare och att de nationella planernas övergripande robusthet minskade.

För att säkerställa en enhetlig översikt över investeringsbehov och finansiering uppmuntras medlemsstaterna att konsolidera översikten för varje enskild styrmedel och åtgärd eller grupp av styrmedel och åtgärder. Information om de investeringar som förväntas göras och finansieringen från offentligt (på nationell nivå och EU-nivå) och privat håll, för varje åtgärd, bör beskrivas. Mallen i bilaga XIII om framsteg vad gäller finansiering av de nationella energi- och klimatlägesrapporterna kan användas som rapporteringsstruktur.

3.6.1 *Uppskattning av investeringsbehov*

Medlemsstaterna ska i sina uppdaterade nationella planer tillhandahålla information om de investeringsvolymer de förväntar sig kommer behövas för de planerade styrmedlen och åtgärderna ([107]). **Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att ange finansieringskällorna för genomförandet av de planerade viktiga styrmedlen och åtgärderna eller grupperna av styrmedel och åtgärder** (se avsnitt 3.6.2 nedan). För styrmedel och åtgärder som redan har antagits och genomförts bör medlemsstaterna tillhandahålla en översikt över den inledande uppskattade investeringen samt, där sådana uppgifter är tillgängliga, den faktiska investeringen, där så är möjligt med hjälp av uppgifter som samlats in via de nationella energi- och klimatlägesrapporterna. Om det är möjligt bör denna översikt delas upp efter viktiga styrmedel och åtgärder eller grupper av styrmedel och åtgärder. En god analytisk grund bidrar till att fastställa investeringsbehov. Dessa behov kan uppskattas på olika sätt, med ”uppifrån-och-ned”- eller ”nedifrån-och-upp”-metoder som kompletterar varandra. ”Uppifrån-och-ned”-metoder passar bäst för att jämföra alternativa politiska scenarier, medan ”nedifrån-och-upp”-metoder underlättar fastställandet av behov av enskilda investeringar och reformer.

Ruta 8: Goda metoder för att beskriva uppskattade investeringsbehov

För att öka transparensen uppmuntras medlemsstaterna särskilt att ta med följande aspekter i sina uppdaterade nationella planer:

— En beskrivning av den metod som använts för att beräkna uppskattningarna.

— En beskrivning av referensscenariot (dvs. ett scenario *utan* den ytterligare investeringen).

— En tydlig beskrivning av vad siffrorna avser (dvs. sammanlagd eller årlig ytterligare investering, nominellt eller diskonterat värde) och, eventuellt, de typer av investeringar som omfattas (t.ex. kapital, varaktiga varor, driftskostnader).

— En redovisning av investeringar uppdelat efter väldefinierade grupper av viktiga styrmedel och åtgärder, eventuellt energiunionens fem dimensioner och/eller sektorer enligt de integrerade lägesrapporterna.

— Information om vilken investeringsvolym som förväntas bli utlöst och som förväntas vara nödvändig för att genomföra alla styrmedel och åtgärd samt finansieringskällan (offentlig [på nationell nivå eller EU-nivå, inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens] och privat – i tillämpliga fall).

— Basår för investeringsvärdet och relativ diskonteringsränta.

([107]) Avsnitt 5.3 i i bilaga I till styrningsförordningen.

3.6.2 *Offentlig och privat finansiering*

Medlemsstaterna uppmanas att beskriva, i såväl kvantitativt som kvalitativt hänseende, finansieringen för varje styrmedel och åtgärd som anges i de uppdaterade nationella planerna. Detta innefattar information om hur EU:s finansieringsinstrument och de nationella finansieringsinstrumenten kommer att användas ([108]). Till exempel hur man använder program inom ramen för EU:s budget, t.ex. faciliteten för återhämtning och resiliens, intäkter från auktionering av utsläppsrätter (bl.a. moderniseringsfonden, innovationsfonden och nationella auktionsintäkter) och andra resurser som är tillgängliga på nationell nivå. Eftersom olika instrument på EU-nivå och nationell nivå kan komplettera varandra uppmuntras medlemsstaterna att beskriva hur de har skapat kostnadseffektiva synergier och kombinerat lösningar för offentligt finansiellt stöd, hur de undviker dubbelfinansiering och hur de offentliga instrumenten förväntas dra till sig ytterligare privata investeringar.

Medlemsstaterna uppmanas att beskriva vilken roll utvecklingsbankerna spelar när det gäller att finansiera investeringar på energi- och klimatområdet och att samla in privat kapital. Europeiska investeringsbanken har till exempel satt upp en rad mål (både inom EU och i dess globala verksamhet) i egenskap av EU:s ”klimatbank”: senast 2025 ska 50 % av verksamheten vara till stöd för klimatåtgärder och miljömässig hållbarhet, all finansiering sedan slutet av 2020 har varit förenlig med Parisavtalet och banken har satt upp ett övergripande mål om att mobilisera minst 1 biljon euro till klimat- och miljöprojekt under innevarande decennium.

De uppdaterade nationella planerna bör även innehålla en översikt över hur mycket den privata sektorn förväntas finansiera de planerade styrmedlen och åtgärderna. När det gäller exempelvis energieffektivitet ska medlemsstaterna tillhandahålla detaljerad information om förväntad volym av privata investeringar och konsumenternas användning av energieffektiva låneprodukter (gröna lån, energieffektiva hypotekslån).

4 En iterativ process med kommissionen och det fortsatta arbetet

Kommissionen förväntar sig att alla medlemsstater respekterar den tidsfrist som anges i artikel 14 i styrningsförordningen. Medlemsstaterna bör prioritera utarbetandet av utkastet till de slutliga uppdaterade planerna med tanke på den högre ambitionsnivån och den begränsade tid som återstår före 2030.

Kommissionen är helt och hållet engagerad i att bistå medlemsstaterna i arbetet med att uppdatera de nationella planerna. Kommissionen kommer i synnerhet att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna på teknisk nivå, för att säkerställa ytterligare djupgående utbyten och förtydliga vissa aspekter av denna vägledning. Kommissionen kommer att anordna relevanta arbetsgrupper och bilaterala utbyten och engagera sig på sektoriell och regional nivå för att främja ett gott samarbete genom hela processen.

Utöver regelbundna utbyten använder kommissionen flera instrument, bland annat den europeiska planeringsterminen och instrumentet för tekniskt stöd, samt flera stödåtgärder och undersökningar, såsom stödavtal för utarbetandet och bedömningen av de uppdaterade nationella planerna. Efter att medlemsstaterna har lämnat in utkasten till de uppdaterade nationella planerna ([109]) kommer kommissionen att bedöma dem och kan utfärda landsspecifika rekommendationer till medlemsstaterna, i enlighet med styrningsförordningen.

Som en del av den iterativa processen mellan medlemsstaterna och kommissionen kommer kommissionen att bedöma de nationella planerna i förhållande till kraven i styrningsförordningen och fullt ut beakta vägledningen i detta dokument. Kommissionen kommer att fästa särskild uppmärksamhet vid huruvida de målsättningar, mål och bidrag som medlemsstaterna satt upp är tillräckliga för att tillsammans uppnå energiunionen, inbegripet de som fastställts i relevant lagstiftning som just nu håller på att förhandlas fram samt i bedömningen av de individuella planerna.

([108]) I *Tillståndet i energiunionen 2022*, COM(2022) 547, finns en förteckning över EU:s tillgängliga finansieringsinstrument.
([109]) Artikel 31 i styrningsförordningen.

Tabell 1

Viktiga målsättningar, mål och bidrag samt styrmedel och åtgärder i lagstiftning, strategier och förslag

Observera att denna tabell inte är uttömmande, utan en sammanfattning av viktiga aspekter som bör beaktas vid uppdateringen av de nationella planerna.

Initiativ	Referens	Typ	Målsättningar och mål	Styrmedel och åtgärder
Den europeiska gröna given Den europeiska klimatlagen	COM(2019) 640 final Förordning (EU) 2021/1119	Meddelande Antagen lagstiftning	— Klimatneutralitet på EU-nivå senast 2050. — Höja EU:s mål för minskning av växthusgasutsläpp för 2030 till åtminstone 50 % med sikte på 55 %.	Ej tillämpligt
Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet	COM(2020) 299 final	Meddelande	— Inga ytterligare målsättningar	Åtgärder för att — utnyttja integrering av energisystemet för att balansera elnätet och säkerställa integrering av förnybar el, — koppla samman värmesektorn och elsektorn för att säkerställa en högre integrering av förnybara energikällor i bägge, — koppla samman olika slutanvändarsektorer med energisektorn för att säkerställa användning av spillvärme, samt — säkerställa tillgång till data för användare av elfordon.
En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa	COM(2020) 301 final	Meddelande	— Installation inom EU av elektrolysanläggningar för förnybar vätgas med minst 6 GW kapacitet fram till 2024 och 40 GW kapacitet fram till 2030.	Ej tillämpligt
Kommissionens rekommendation om energifattigdom	COM(2020) 9600	Meddelande	— Inga ytterligare målsättningar	Åtgärder för att — minska och/eller mildra energifattigdom genom energieffektivitet och; — trygga tillgången till energi för alla konsumentgrupper, särskilt de mest utsatta.
En EU-strategi för [att] utnyttja potentialen i havsbaserad förnybar energi för en klimatneutral framtid	COM(2020) 741 final	Meddelande	— En installerad kapacitet på minst 60 GW havsbaserad vindkraft och minst 1 GW havsenergi senast 2030, med sikte mot 300 GW respektive 40 GW installerad kapacitet 2050. — Att medlemsstaterna integrerar målen för utvecklingen av havsbaserad förnybar energi i sina nationella havsplaner.	Ej tillämpligt

Att bygga upp ett klimateresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning	COM(2021) 82 final	Meddelande	— Ett klimatresilient samhälle som är helt anpassat till de oundvikliga effekterna av klimatförändringarna.	— Strategin innehåller 48 offentliga politiska åtaganden. — Införande av naturbaserade lösningar för att hjälpa till att minska klimatriskerna och hälsoriskerna, öka klimatskyddet och säkra tillgången till dricksvatten. — Planer för hantering av torka, åtgärder för att öka markens vattenhållande förmåga och säker återanvändning av vatten.
55 %-paketet (”Fit for 55”): nå EU:s klimatmål 2030 för klimatneutralitet	COM(2021) 550 final	Meddelande	Ej tillämpligt (målsättningarna anges i åtföljande förslag)	Ej tillämpligt (åtgärderna anges i åtföljande förslag)
Det omarbetade energieffektivitetsdirektivet ([1])	COM(2021) 558 final	Förslag till lagstiftning	— Ett mål på EU-nivå om 9 % för energieffektivitet till 2030 och medlemsstaternas reviderade bidrag till detta mål. — Energisparkrav – delmål för energibesparing för energifattigdom och subventionerade bostäder till ett överkomligt pris. — Mål om minskning av den totala slutliga energianvändningen för alla offentliga organ. — Krav på att renovera alla offentliga byggnader för att nå nivån för nära-nollutsläppsbyggnader.	— Åtgärder som är förenliga med principen ”energieffektivitet först”. — Åtgärder för att avlägsna hinder för energieffektiv offentlig upphandling. — En förteckning över de offentliga organ som måste bidra till målet om minskning av den totala slutliga energianvändningen för offentliga organ. — Åtgärder för att uppnå energisparkravet. — Åtgärder i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, bland annat effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla. — Åtgärder för att främja energibesiktningar och energiledningssystem. — En heltäckande bedömning avseende värme och kyla (som ska beaktas för de slutliga nationella planerna 2024). — Åtgärder för att främja och möjliggöra att slutkunder och slutanvändare använder energi på ett effektivt sätt. — Åtgärder för att uppmuntra offentliga organ att använda avtal om energiprestanda vid renovering av stora byggnader. — Åtgärder för att främja energitjänster inom den offentliga sektorn. — Certifieringssystem och/eller motsvarande kvalificeringssystem för energieffektivitetsyrken. — Finansiering av energieffektivitetsprogram och energieffektivitetssystem.

Översyn av direktivet om förnybar energi (huvudsaklig) [1]	COM(2021) 557 final	Förslag till lagstiftning	— Det höjda målet på EU-nivå om 40 % förnybar energikällor 2030 och medlemsstaternas reviderade bidrag till detta mål. — Det höjda målet om minskning av växthusgasintensiteten inom transportsektorn. — Det höjda delmålet för avancerade biodrivmedel för 2025 och 2030. — De nya delmålen för förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung inom transportsektorn. — Den nya årliga ökningen av andelen förnybar energi inom värme- och kylsektorerna, inbegripet den bindande delen av ökningen och medlemsstaternas frivilliga ytterligare ökningsmål. — Det höjda vägledande årliga ökningsmålet för fjärrvärme och fjärrkyla. — De nya vägledande riktmärkena för andelen förnybar energi inom den nationella byggnadssektorn 2030. — Det nya vägledande årliga ökningsmålet för andelen förnybara energikällor inom industrin för 2021–2030. — Det nya målet för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung inom industrin för 2030 och 2035.	— Gemensamma projekt för produktion av förnybar energi (artikel 9). — Certifieringssystem för installatörer och konstruktörer av system med förnybar energi (artikel 18). — Åtgärder för systemintegrering (artiklarna 20 och 20a). — Åtgärder för att uppnå den årliga genomsnittliga ökningen av andelen förnybara energikällor inom värme och kyla i enlighet med artikel 24.1–24.2, samt tillämpade åtgärder från förteckningen i artikel 23.4. — Bedömning av den nationella potentialen för energi från förnybara energikällor (artikel 23.1a). — Åtgärder för att uppnå den årliga genomsnittliga ökningen av andelen förnybara energikällor inom fjärrvärme och fjärrkyla. — Åtgärder för att öka andelen förnybara energikällor inom kyla och fjärrkyla. — Ram för att möjliggöra sektorsintegration mellan energinät. — Kreditmekanism inom ramen för skyldigheten inom transportsektorn (artikel 25). — Åtgärder med koppling till hållbarhetskriterierna, inbegripet förbjudna arealer för skogsbiomassa. — Åtgärder för att säkerställa principen om kaskadanvändning av biomassa.
Minskade metanutsläpp inom energisektorn	COM(2021) 805 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	— Planer för minskning av metanutsläpp och mätning av nedlagda gruvor med metanutsläpp och inaktiva brunnar.
Mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna	COM(2021) 564 final	Förslag till lagstiftning	— Hantering av växthusgasutsläpp som är inbäddade i vissa varor, vid import till EU:s tullområde, för att förebygga risken för koldioxidläckage.	Ej tillämpligt

Översyn av energiskattedirektivet	COM(2021) 563 final	Förslag till lagstiftning	— Säkerställa att tydliga skatteregler för energiprodukter och elektricitet fortsätter att bidra till en väl fungerande inre marknad och samtidigt säkerställa att beskattningen bättre återspeglar deras inverkan på miljön och hälsan.	— Åtgärder för att se till att energiprodukter och elektricitet beskattas i enlighet med direktivet.
Säkerställande av lika villkor för hållbar luftfart (initiativet RefuelEU Aviation) ([2])	COM(2021) 561 final	Förslag till lagstiftning	— Hållbara flygbränslen ska utgöra 2 % av alla flygbränslen 2025, 5 % 2030 och 63 % 2050.	Ej tillämpligt
Användning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen för sjötransport (initiativet FuelEU Maritime) ([2])	COM(2021) 562 final	Förslag till lagstiftning	— Gränsvärden för växthusgasintensiteten i den energi som används ombord ett fartyg. — Skyldigheten att använda landströmsförsörjning eller utsläppsfri teknik i hamnar.	Ej tillämpligt
Utbyggnad av infrastruktur för alternativa bränslen ([2]) ([3])	COM(2021) 559 final	Förslag till lagstiftning	— Nationella mål för utbyggnaden av tillräcklig infrastruktur för alternativa bränslen i unionen, för vägfordon, fartyg och stillastående luftfartyg.	Ej tillämpligt
Utsläppshandelssystem (huvudsaklig) – inbegripet sjöfart, byggnader och transport	COM(2021) 551 final	Förslag till lagstiftning	— Bidrag från de sektorer som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem med −61 % 2030 jämfört med 2005. — Utsläppsminskning på 43 % 2030 jämfört med 2005 inom byggnads- och vägtransportsektorn.	— Prissättning av koldioxid och tillhandahållande av klimatfinansiering genom auktionsintäkter, moderniseringsfonden och innovationsfonden, i kombination med reserven för marknadsstabilitet som ett verktyg för att säkerställa kolmarknadens stabilitet.
Reserv för marknadsstabilitet inom EU:s utsläppshandelssystem	COM(2021) 571 final	Förslag till lagstiftning	— Upprätthållande av reservens nuvarande parametrar efter 2023 för att säkerställa förutsägbarhet på marknaden. Intagsnivå på 24 % och ett lägsta antal utsläppsrätter på 200 miljoner som ska placeras i reserven.	Ej tillämpligt

Utsläppshandelssystem för luftfart	COM(2021) 552 final	Förslag till lagstiftning	— Fasa ut gratis utsläppsrätter inom luftfarten till 100 % auktionering 2027 samt konsolidera det totala antalet utsläppsrätter för luftfart på nuvarande nivåer och tillämpa den linjära minskningsfaktorn för utsläppshandelssystemet.	Ej tillämpligt
EU:s utsläppshandelssystem när det gäller anmälan om Corsia	COM(2021) 567 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Sociala klimatfonden	COM(2021) 568 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	— National social klimatplan. — Åtgärder för att öka energieffektiviteten i byggnader. — Åtgärder för att påskynda utfasningen av fossila bränslen från uppvärmning och kylning av byggnader. — Åtgärder för att ge förbättrad tillgång till utsläppsfri och utsläppssnål mobilitet och transport.
Fonden för en rättvis omställning	Förordning (EU) 2021/1056	Antagen lagstiftning	Ej tillämpligt	— Verksamheter som får stöd enligt artikel 8.
Översyn av förordningen om ansvarsfördelning	COM(2021) 555 final	Förslag till lagstiftning	— Öka målet för minskning av växthusgasutsläppen inom EU till 2030 inom sektorer som omfattas av ansvarsfördelning till 40 % jämfört med 2005 års nivåer, samt dela upp EU:s mål i bindande nationella tilldelningar.	Ej tillämpligt
Översyn av förordningen om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk	COM(2021) 554 final	Förslag till lagstiftning	— Ökning av EU:s mål för koldioxidupptag för 2030 inom sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk till 310 miljoner ton och nationella bindande mål för 2026–2030. — Sikta på klimatneutralitet till 2035 inom marksektorn.	— Integrerade begränsningsplaner för marksektorn. — Koppla samman med biologisk mångfald och återställande av natur.
Koldioxidutsläpp för personbilar och lätta lastbilar	COM(2021) 556 final	Förslag till lagstiftning	— Personbilar: Ett mål för EU:s hela fordonspark för 2030 om en minskning på 37,5 % av målet för 2021. Målet för 2035 är en minskning med 100 %. — Nyttofordon: Ett mål för EU:s hela fordonspark för 2030 om en minskning på 31 % av målet för 2021. Målet för 2035 är en minskning med 100 %.	Ej tillämpligt

Det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda	COM(2021) 802 final	Förslag till lagstiftning	— Nationellt fastställda mål för att säkerställa ett ytterst energieffektivt och klimatneutralt nationellt byggnadsbestånd och omvandling av befintliga byggnader till nollutsläppsbyggnader senast 2050. — Nya minimistandarder för energiprestanda. — En uppdaterad definition av nära-nollenergibyggnad för nya och befintliga byggnader.	— Nationell byggnadsrenoveringsplan. — Åtgärder för att stödja efterlevnaden av minimistandarder för energiprestanda (artikel 9.3).
Väte/gas Översyn av förordning	COM(2021) 804 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	— Förebyggande åtgärder och nödåtgärder för försörjningstryggheten för gas. — Åtgärder som rör cybersäkerhet.
Väte/gas Översyn av direktiv	COM(2021) 803 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	— Åtgärder för att möjliggöra en vätemarknad, i synnerhet infrastruktur. — Åtgärder som rör konsumenträttigheter för väte.
Rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet	2022/C 243/04	Rådets rekommendation	— Säkerställa att EU:s omställning till en klimatneutral och miljömässigt hållbar ekonomi före 2050 är rättvis och ingen hamnar efter.	— Heltäckande och samstämmiga politiska paket för a) att aktivt stödja arbetstillfällen av god kvalitet, b) allmän utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande, c) rättvisa skatte- och bidragssystem och system för socialt skydd, samt d) tillgång till väsentliga tjänster/bostäder.
Försörjningstrygghet och överkomliga energipriser: Alternativ för omedelbara åtgärder och förberedelser inför nästa vinter	COM(2022) 138 final	Meddelande	Ej tillämpligt	— Ekonomisk ersättning på detaljistsidan eller grossistmarknaden, till exempel inkomststöd, skatteavdrag eller en aggregationsmodell. — Fast pris för producenter.
Krav på gaslagringsnivåer	Förordning (EU) 2022/1032	Förordning	— En minsta gaslagringsnivå på 80 % senast den 1 november 2022, med en höjning till 90 % de kommande åren. — Nationella mål för att öka energisystemens flexibilitet, inbegripet energilagring.	— Åtgärder för att säkerställa att fyllnadsbanorna och fyllnadsmålen uppnås under de följande åren, och att underjordiska lagringsanläggningar fylls. — Införda åtgärder för att samordna med medlemsstaterna.

Planen REPowerEU	COM(2022) 230 final	Meddelande	— Nationella mål för att fasa ut rysk gas. — Nationella mål för att diversifiera energikällor och energiförsörjning från länder utanför EU. — Nationella mål för att ersätta fossila bränslen från Ryssland genom att övergå till inhemska energikällor, i synnerhet förnybar energi och koldioxidsnåla gaser. — Mål för att producera förnybara gaser, i synnerhet genom att bidra till att öka produktionen av metan till 35 miljarder kubikmeter fram till 2030. — Mål för vätgasproduktion.	— Reviderade förebyggande åtgärdsplaner och beredskapsplaner. — Diversifiering av försörjningsvägarna för gas och olja. — Diversifiering av värmekällor. — Solidaritetsmekanismer bland medlemsstaterna. — Åtgärder för att främja regionalt samarbete och relationer med internationella partner. — Politiska insatser och åtgärder för att skapa förutsättningar för en övergång från fossila bränslen till förnybara och koldioxidsnåla gaser, i synnerhet hållbar biometan, och förnybar vätgas.
EU:s plan för energibesparing	COM(2022) 240 final	Meddelande	Ej tillämpligt	— Åtgärder för att minska efterfrågan på kort sikt. — Åtgärder för att förstärka energieffektiviteten enligt vad som anges i avsnitt 3.2 av meddelandet. — Åtgärder för att öka energieffektiviteten inom transportsektorn och uppmuntra övergången till effektiva förnybara alternativ. — Finansieringsåtgärder för att möjliggöra sådana investeringar.
En EU-strategi för solenergi	COM(2022) 221 final	Meddelande	— En kapacitet för nästan 600 GW solenergi i EU fram till 2030. — Nationella mål för att inrätta en energigemenskap för förnybar energi i varje kommun med en befolkning som överstiger 10 000 personer.	— Åtgärder för att möjliggöra en effektiv egenanvändning i flerbostadshus (genomförande av det nya direktivet om förnybar energi). — Åtgärder för att säkerställa att energifattiga hushåll och utsatta konsumenter har tillgång till solenergi. — En ram för investeringar och åtgärder för att påskynda investeringar i solenergi i kombination med renoveringar, lagring och värmepumpar. — Åtgärder för att undanröja administrativa hinder för kostnadseffektiva utbyggnader av redan installerade system. — Åtgärder för att stödja byggnadsintegrerade solcellssystem för nybyggen och renoveringar. — Åtgärder för att utvärdera och undanröja omotiverade hinder för utvecklingen av medborgarbaserade energigemenskaper för förnybar energi. — Åtgärder för att undanröja hinder för en innovativ utbyggnad av solenergi.

EU:s externa energiengagemang i en föränderlig värld	JOIN(2022) 23 final	Meddelande	Ej tillämpligt	— Åtgärder för att förbereda EU för handel med förnybar vätgas och prioritera lokalbefolkningens behov av energi och vatten. — Åtgärder för att öka tillgången till finansiering för investeringar i energieffektivitet och energibesparingar.
Ändringar av direktiven om förnybar energi, byggnaders energiprestanda och energieffektivitet	COM(2022) 222 final	Förslag till lagstiftning	— Det höjda målet på 45 % på EU-nivå för förnybara energikällor till 2030. — Ett mål på EU-nivå om 13 % för energieffektivitet till 2030 och medlemsstaternas reviderade bidrag till detta mål. — Nationella mål för fastställandet av fokusområden.	— Kartläggning av områden som krävs för att uppnå de nationella bidragen till EU:s mål för förnybara energikällor för 2030. — Åtgärder för fokusområden för förnybar energiproduktion. — Åtgärder för att respektera tidsfristerna för beviljande av tillstånd. — Åtgärder för att begränsa tidsfristen för att tillåta solenergiinstallationer på tak (revidering av direktivet om förnybar energi). — Åtgärder för att säkerställa att alla nya byggnader är klara för solenergi, och att solenergi är obligatoriskt för vissa byggnadskategorier (revidering av direktivet om byggnaders energiprestanda).
Rekommendation om tillståndsförfaranden och energiköpsavtal	C(2022) 3219 final	Rekommendation	— Nationella målsättningar och mål för kompetensutveckling och omskolning av personal för att överbrygga bristande kompetens hos personal som arbetar med tillståndsförfaranden och miljöbedömningar. — Långsiktiga färdplaner för den planerade utbyggnaden av förnybar energi.	Åtgärder för att: — påskynda och förenkla tillståndsförfaranden, — förenkla systemen för gemenskaper för förnybar energi, — effektivisera godkännandeförfarandet och utforma en gemensam kontaktpunkt, — införa digitaliserade förfaranden, — effektivisera miljöförfaranden, — förenkla uppgradering av befintliga anläggningar för förnybar energi, — uppmuntra innovativa projekt, samt — underlätta företagens användning av energiköpsavtal.
Vägledning om tillståndsförfaranden och energiköpsavtal	SWD(2022) 149	Vägledning	— Desamma som för rekommendationen om tillståndsförfaranden.	— Desamma som för rekommendationen om tillståndsförfaranden.
Ändring av faciliteten för återhämtning och resiliens (REPowerEU-kapitel)	COM(2022) 231 final	Förslag till lagstiftning	Ej tillämpligt	— REPowerEU-kapitel ska införas i planen för återhämtning och resiliens.
Vägledning om planer för återhämtning och resiliens inom ramen för REPowerEU	C(2022) 3300 final	Kommissionens tillkännagivande	Ej tillämpligt	— Nya åtgärder som bidrar till målen med REPowerEU (förteckning över möjliga investeringar och reformer finns i tillkännagivandet).

Spara gas för en trygg vinter	COM(2022) 360 final	Meddelande	— Nationella mål för att uppnå planen för att minska efterfrågan på gas med 15 %.	— Åtgärder för att minska uppvärmning och nedkylning i byggnader. — Åtgärder för att spara gas inom el- och värmeproduktionen. — Åtgärder för att uppmuntra till bränsleomställning inom industrin.
Samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas	Förordning (EU) 2022/1369	Förordning	— Minskning av den nationella gasförbrukningen från den 1 augusti 2022 till den 31 mars 2023 med minst 15 % jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen från den 1 augusti till den 31 mars under fem på varandra följande år.	Ej tillämpligt
Krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna	COM(2022) 473 final	Förslag till lagstiftning	— Minska elförbrukningen med 10 % jämfört med referensperioden. — Minska elförbrukningen med 5 % under de timmar då efterfrågan är som högst.	— Åtgärder för att påskynda införandet av avtal om köp av förnybar energi, särskilt för små och medelstora företag.
Digitalisering av energisystemet – EU:s handlingsplan	COM(2022) 552 final	Meddelande	Ej tillämpligt	Åtgärder för att — öka investeringar i FoI inom digitala lösningar för energi, inbegripet expandering, — öka investeringar i utveckling, utbyggnad, testning och pilotprojekt, samt marknadsspridning av digitala lösningar för energi, — öka investeringar i att göra elnätet smartare, — främja integrering av energisystem och planering av digital infrastruktur, till exempel genom att återanvända spillvärme från datacentraler, — undersöka alla alternativ för offentliga nät (särskilt 5G-basstationer) och F-frekvensband för energinätslösningar som kräver konnektivitet i hela Europa, — ge konsumenterna inflytande, höja den digitala kompetensen och erbjuda dem smarta energitjänster, — beakta koldioxidavtrycket från informations- och kommunikationsteknik, samt — främja samarbete mellan aktörer inom energisektorn och den digitala sektorn och skapa synergieffekter mellan energiagendan och den digitala agendan.

([1]) I COM(2022) 222 final (anges på ett annat ställe i denna tabell) föreslås att man ytterligare ökar vissa av målen i detta förslag.

([2]) Förslag med en annan rättslig grund än styrningsförordningen. Medlemsstaterna ska säkerställa enhetlighet mellan de nationella planerna och målsättningarna/målen och de styrmedel och åtgärder som behövs för att uppnå dessa, enligt kraven i detta förslag. Medlemsstaterna uppmuntras att ta med styrmedel och åtgärder som är relaterade till detta förslag i de nationella planerna om de har viktiga egenskaper för klimat och energi.

([3]) Medlemsstaterna ska säkerställa enhetlighet mellan de nationella planerna och de nationella handlingsprogrammen i detta förslag till förordning.